

Izhaja

vsak petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo redništvu „Mira“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure popoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserte se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR

Velja:

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Glasiilo koroških Slovencev

Leto XXVI.

V Ljubljani, 15. junija 1907.

Štev. 26.

 Današnja številka obsega 8 strani.

Slavnemu c. kr. državnemu pravdnistvu.

Za časa državnoborskih volitev se je zgodilo s strani nemško-nacionalne, oziroma socialdemokratske stranke toliko nepravilnosti, toliko prestopkov in pregreškov proti postavi o varstvu volilne svobode in svobodi glasovanja, da bi imela sodišča tedne in mesece opraviti s temi zadevami, ako bi se vse izvedelo in naznanilo. Naš list je v času volilne borbe skoraj v vsaki številki priobčil par takih slučajev, med katerimi jih je bilo nekaj, kateri že niso imeli na sebi več značaja „nedolžnega“ prestopka ali pregreška, temveč že naravnost značaj zločina. Nekaj takih slučajev se je naznanilo pristojnim oblastim. Naznanilo se je tudi lepo število prestopkov in pregreškov, uvedle so se preiskave, ali o izidu teh preiskav in o kaznovanju krivcev nam ni nič znanega, dočim se nam pa nasprotno javlja iz več krajev o naravnost samoljubnih, neutemeljenih ovadbah orožniških in zasebnih, naperjenih proti našim ljudem, in o velikanski hitrosti in strogosti, s katero se vodijo preiskave v teh slučajih, da mora ljudstvo naravnost strmeti nad že takointako zloglasno — „dvojno mero“, s katero se meri pravica na Koroškem.

Vprašamo torej z vso resnostjo in odločnostjo slavno c. kr. državno pravdnistvo:

1. Kaj je z zasledovanjem onih zločincev, ki so pod vodstvom dr. Hans Krassniggga, distriktnega zdravnika v Železni Kapli in Josipa Krassniggga, p. d. Košiča, posestnika v Svetnivasi, z jasnim namenom, vreči govornika na shodu slovenskega političnega

društva v Železni Kapli, dne 5. majnika t. l. v vodnjak, odtrgali pokrov od vodnjaka?

2. Kaj je z zasledovanjem obeh zgoraj omenjenih kolovodij in njunih pristašev zaradi izgrediv na shodih v Železnikapli in Žitarivasi, dne 5. majnika t. l., kjer je edinole orožniško posredovanje preprečilo nameravani poboj?

Odločno zahtevamo, da se ti krivci kaznujejo, kakor zaslužijo.

Nadalje naznanjamo slavnemu c. kr. državnemu pravdnistvu sledeče kršitve postave ter zahtevamo, da uvede proti prizadetim preiskavo in nadaljno sodno postopanje:

1. Tomaz Färber, paznik v Mižici, je vplival na volilce z izjavo, da volilci-delavci, ki bi volili Grafenauerja, ne dobijo za dan volitev dnevne plače, dočim dobijo plačo oni, ki bi volili Seifriza ali Kristana.

2. Občinski tajnik Pušnjak v Prevaljah, je poklical cestarja Dobrodela v občinsko pisarno ter mu vpričo župana Pristova rekel sledeče: „Wir haben gehört, dass Sie nicht mit uns (nemško-nacionalno) wählen. Sie haben doch das Brot von hier. Sie können noch entlassen werden, sind ein öffentlicher Wegeinräumer und agitieren herum.“ S tem je jasno izražena pretnja, da izgubi Dobrodel službo, ako ne voli nemško-nacionalno.

3. Občinski sluga Rosenzopf v Prevaljah je raznašajoč legitimacije in glasovnice na Uršulski gori kmetom, ki so ga naprosili, da naj jim izpolni glasovnice, napisal kandidata Kristana, dasiravno so dotičniki hoteli imeti napisano kandidata Grafenauerja.

4. V Vrbi je na dan volitve agitiral Janez Jasser na Ulbingovem vrtu ravno pred sobo, v kateri se je vršila volitev. Vpraševal je volilce, kakšne glasovnice imajo, ali bodo volili Kirschmayerja, ter je delil že s tem imenom izpolnjene glasovnice. Na dan volitev, dne 14. maj-

nika je posebno nadlegoval volilca Marka Šuster, katerega je hotel odriniti, da ne bi bil volil dr. Pupovca s tem, da mu je zatrjeval laž, da je dr. Pupovac že trikrat odpadel od vere. Od volilca Valentina Rumpolda je z vso silo zahteval, da naj mu pokaže glasovnico. Na dan ožjih volitev, dne 23. majnika, je zopet vsiljeval glasovnice z napisanim kandidatom Kirchmayerjem ravno pred volilno sobo, dasiravno je bila tamkaj nabita prepoved agitacije. Volilca Kancijan Marko in Jože Falle sta prisiljena vzela taki glasovnici.

5. Filibet Maier, lončar v Vrbi, je dne 22. majnika obljuboval volilcem Florijanu Heberju, Boštjanu Picelnu in Kancijanu Markotu sodček piva, ako volijo nemško-nacionalno.

6. Župan Ulbing v Vrbi je v pisnih, ki jih je pisal volilcem, hotel le-te pridobiti stem za nemško-nacionalnega kandidata, da je trosil o kandidatu dr. Pupovcu laž, da je le-ta odpadel od katoliške vere. Podpisoval se je Ulbing — „Ihr bereitwilliger“, kar znači, da hoče volilcu v tej ali oni stvari ustreči, ako voli dotičnik z njegovo stranko.

Župan Ulbing in volilni komisar Fichter sta pri ožjih volitvah dala glasovnice na razpolago agitatorjema Jassarju in Mösslacherju, ki sta že izpolnjene — z imenom Kirchmayer — delila volilcem.

7. Mihael Kavalirek na Gozdanjah je bil od 29. aprila t. l. naprej pri vojaških vajah pri pešpolku št. 7 v Celovcu in sicer bi moral biti do 28. majnika. Vzlje temu pa je v civilni obleki volil pri volitvi dne 14. in 23. majnika. Dopust je dobil pod pretvezo, da sta mu žena in otrok zbolela, kar pa ni resnica, kajti žena in otrok sta bila popolnoma zdrava.

8. Roku Kramerju na Gozdanjah se je zagrozilo, da se mu odpove stanovanje pri p. d. Zankarju, ako ne voli nemškona-

PODLISTEK.

Naša vas.

1.

Bilo je ondi videti od daleč toliko drevja in jelševih gajev, da bi niti ne bil spoznal, da se med njimi skriva vasica, ko bi je ne izdali kadeči se dimniki in rdeče strehe, kukajoče tupatam iz goščave.

Na robu vasi je stala ob cesti gostilnica. Svoje dni je bila tukaj nesnažna krčma, v kateri je prodajal žid smradljivo žganjico ter njegov oče zapisoval na duri s kredone, ki so pili na upanje. Kakor se razlikujeta dan in noč, tako tudi sedanja gostilnica ni več podobna nekdanji krčmi. Sedaj vise v veliki sobani, snažno pobejleni, na stenah slike, predstavljajoče pogumne bojevnike ter ljudi, ki imajo zasluge za domovino. Ob stenah so stali pokriti s preprogami domačega izdelka stoli, na mizah so ležali časopisi in sicer časopisi za narod. Po snagi in skrbnem redu je bilo moči spoznati, da gostilnico oskrbuje ženska. Kdor se je hotel okrepčati ali segreti, je mogel tu dobiti pogretega piva ter skledico poštene hrane ter se v poletnem času ohladiti z moštom. Bila je tu dobiti tudi medica ter žganjica, nalita na razne jagode in celo izborna vino iz borovnic in grozdja, katero pa varčni ljudje niso radi rabili v pijačo.

Prijetno se zdi človeku, ako zamore stopiti v snažno sobano, kjer zamoreš po krščansko pozdraviti gospodarja, kjer najdeš tih kotichek, zavetje za-se in svoje imetje, nov časopis, da ga

prečitaš in prenočišče na snažni postelji, a za to vse plačaš le nezatno ceno. Tu sem zahajajo kmetje, da prečitajo nečesa novega, da se pogodijo za ceno z barantanci in da se končno posvetujejo o občinskih zadevah.

Ko sem dospel v to gostilnico, je sedel pri časopisu poleg okna svež starček prijetne vnanjosti, s katerim sem se takoj seznanil. Iz razgovora z njim sem razbral, da je ta stari človek prej bival nad deset let za morjem v Ameriki, odkoder se je bil vrnil v rojstno vas, da preživi ostale dneve svojega življenja med svojimi ter položi svoje stare kosti k počitku v deželi svojih očetov. Ime mu je bilo Stibov, ki je o svojem življenju pripovedoval tako-le:

„Svoje dni sem imel v tej vasi košček lastnega zemljišča in kmetijo, ki mi je donšala dične dohodke. Takrat me je nekak hudi duh, zalotna skušnjava, našuntal, da sem vse prodal ter šel iskat sreče v Ameriko. Pripovedoval mi je o treh čudežih one zamorske krajine, o velikem zaslužku, o nizki ceni živeža ter o obilici zlata v ondotni krajini. Torej naj so tudi starejši ljudje odsvetovali, govoreč, da najsi tudi res dobi za morjem vol za groš, dasiravno je moja poštna Marjeta skoprnela pri sami misli na jadranje po morju, o katerem jo je organist zagotavljal, da je dokaj globlje, nego najbolj globok vodnjak, ter je prosila, naj to široko vodo rajši obidemo peš, dasiravno je odlični gospod župnik dospel uprav radi tega k nam, da me nagovori, naj ženo in otroke pustim doma ter naj zgolj sam grem iskat sreče, vendar pa sem ostal trdovraten ter hotel vstrajati pri svojem. Duhovnik mi je govoril pristrčno češ: rojstna zemlja je kot rojstna

mati za poštene ljudi zmirom najljubša, tako, da plemenite duše čutijo na tujem tugo, katera zaliva z grenkobo sleherni košček kruha, in Bog ne blagoslovi človeka, kateri pripravi svoje otroke ob domače gnezdo, da se dober oče poda sam za delom in zaslužkom na konec sveta ter ne izpostavi na negotovost usodo svoje rodbine, marveč se z v tujini prisluženim denarjem vrne v domačijo. Toda vse te besede so bile bob v steno. Za slepo ceno smo torej prodali naše zemljišče, živino in domača poslopja ter zavezavi v kunjno perišče prsti izpod praga naše hiše in poljubivši očetovsko zemljo ter stari križ za vasjo, smo se podali z otroci na potovanje proti solnčnemu zapadu.

Potovanje je bilo dolgo in težavno. Z začudenjem smo ogledovali krajine, v katerih je bilo vse drugače nego pri nas, a niti ena človeška duša ni razumela našega jezika. Ko smo s pešpotovanjem po kopnem svetu dospeli k morju, so nas ondi naložili v notranjščino ladje, slično ribam v sodček, kjer je vladala grozna tesnoba in smrad. V tem človeškem mravljišču je vladal nepopisljiv trušč, prepir, kletev in mešanica različne govorice, kakor nekaj pri stavbi babilonskega stolpa. Revni naši otročiči so potihoma jokali, stiskajoč se k materi. Torej smo molili glasno litanije najsvetejše Gospe Censtohovske, proseč jo, naj bi nas rešila iz peklenškega žrela ter nam vrnila pod noge sveto zemljo. Toda razladjinega krova ni bilo več moči videti — kopnega sveta.

Po nekoliko dnevih takšne muke so otroci, katerih je bilo dovolj na ladji, jeli bolehati, in najpoprej nam je zbolel naš najmlajši petletni

 Naročajte edini koroški slovenski list „Mir“!

cijonalno in nadučitelj Andrej Lesjak mu je dal dve kroni, rekoč: „Če bode še enkrat volitev, pa le zopet pridi, sicer nič več ne dobiš od občine podpore“. Kramer je dobil tudi že 4. dec. 1906 od občine 8 K podpore.

9. Severin Wernig, brivec v Velikovcu, je dne 8. majnika na trgu v Velikovcu hotel s silo vzeti glasovnico iz žepa Filipu Kultererju iz Ricinja, da bi videl, ali ima že izpolnjeno.

10. Vodja tovarne na Bistrici v Rožu, Tillmann Faust, je z ozirom na izid državnoborskih volitev v bistriški občini odtegnil prebivalstvu, ki je volilo proti njegovi volji slovenskega kandidata, pravico do vode, katero je imelo prebivalstvo — vse čase — kar stoji tovarna.

Kakor smo že rekli, naznanjamo te slučaje slavnemu c. kr. državnemu pravdništvu ter zahtevamo, da ukrene z njimi, kakor zahteva zakon. Prihodnjič nadaljujemo.

Jugoslovanskim državnim poslancem v premislek.

Javno in privatno se sedaj razmotriva vprašanje: ali je mogoče in umestno, da bi se vsi jugoslovanski poslanci v državnem zboru združili v en sam klub, ki bi potem štel 37 članov. Stvar je zelo važna tudi za nas Korošce, mnogo bolj, nego si marsikdo misli. Dobro je tedaj, da se izve tudi za naše mnenje. Da je tako združenje možno na isti podlagi, ki bo služila za vez tudi drugim, močnejšim strankam, t. j. na podlagi enotnega narodnega naziranja in stremeljenja, to je gotovo. Zdi se nam pa združenje vseh slovenskih in hrvaških poslancev tudi zelo, zelo umestno in potrebno glede na bodočnost jugoslovanske politike in še posebno naše slovenske politike na Koroškem. Naša zmaga v slovenskem volilnem okraju bila je zares sijajna, toda le vsled tega, ker se je volitve udeležilo okroglo 81 odstot. volilcev vsega okraja, ki šteje nad 10.000 volilcev. To je za 15 odst. nad normalna udeležba. In samo tej nadnormalni udeležbi se imamo zahvaliti za Grafenauerjevo zmago. Če bi bila udeležba samo za 10 odst. manjša, imeli bi že ožjo volitev, v koji bi skoraj gotovo propadli. Ta nadnormalna udeležba, združena z vzorno, neskajeno edinostjo nam je dala mandat. To stoji. Zato pa, če hočemo mandat koroškimi Slovincem trajno zasigurati, moramo z vso pozornostjo skrbeti za ohranitev onega navdušenja in one edinosti, ki nam je dajala moč v pravkar prestanem volilnem boju. Izogibati se moramo tedaj vsakega javnega ali prikritega nezadovoljstva ali celo razpora. Po nekod je „sloga“ prišla v diskredit, pri nas pa je resnični vir pozitivnih političnih uspehov. Zato jo moramo kot realni politiki gojiti še zanaprej tembolj, ker nas prav nič ne ovira v izvrševanju našega političnega programa. — Zdi se nam, da

torej ne terjamo preveč, če zahtevamo, da se pri parlamentarnem grupiranju poslanci ozirajo na ta naš položaj. Uresničite v besedi tolikrat in tako gorko povdarjano ljubezen in naklonjenost do koroških Slovencev! Združite se v en sam edinstven jugoslovanski klub!

Koroške novice.

Državni zbor se snide v ponedeljek, dne 17. t. m. Seja se otvori ob 11. — Gosposka zbornica začne svoje zasedanje tudi 17. t. m.

Na znanje! Z današnjo številko smo ustavili dopošiljanje našega lista onim bralcem, kateri so ga dobivali brezplačno za časa volilnega boja. Kdor bi želel, da se mu list še nadalje pošilja, naj naznani upravništvu ter ob enem pošlje naročnino.

Upravništvo „Mira“.

Čast, komur čast! Koroški Slovinci imamo dobrega prijatelja daleč tam v sredini velike Rusije, ki vedno s paznim očesom spremlja vse dogodke v naši domovini. Ta naš dobri prijatelj je g. Božidar Štifter, profesor v Kalugi. Ob vsaki priliki se spomni koroških Slovencev in tako tudi sedaj ni pozabil na nas, ko smo si priborili sijajno zmago pri državnoborskih volitvah, ter pošilja v narodne namene: za „Mir“ 10 K; za narodno šolo v Št. Jakobu v Rožu 20 K; za „Učiteljski dom“ 5 K; „Gorotanu“ za narodne knjižnice 5 K. Najpristrčnejša hvala! Bog ga živi!

Osebnost. Gospod Matevž Arnejc iz Rožeka, narednik pri upravni komisiji 3. domobranskega polka v Gradcu, je imenovan računskim asistentom v c. kr. domobranskem ministrstvu na Dunaju.

Šolske vesti. Nadučiteljem na Djekšah je imenovan tamošnji šolski vodja Ferdinand Tschrieschönig; šolskim vodjem na Visoki Bistrici Jurij Lassernig, dosedaj učitelj v Bilčovesi. Stalno so nameščeni: Josip Achatz v Št. Lenartu pri 7 studencih; Vilhelm Breyvogel v Sred. Trušnjah; Franciška Dolin v Št. Štefanu v Zil. dolini; Flora Müller Podkloštrum; Marija Faust v Borovljah. — Premeščene: Terezija Kubelka iz Št. Jakoba v R. v Tinje; Margareta Cacak iz Tinj v Dobrovas; Elza Langer iz Rut v Pliberk; Marija Zanzel iz Dobrovasi v Steinfeld. — Na dopust: Ferdinand Korenjak v Hodišah (proti karenci). — Začasno upokojen je Franc Schuster, učitelj v Škofičah.

Kako znajo slovenski! Za Slovence na Koroškem se bo v novem državnem zboru gotovo storilo marsikaj, česar dosedaj niti pomisliti niso mogli. Tako se n. pr. še dobro spominjamo, kako so prejšnji nemškonacionalni koroški poslanci grmeli v državnem zboru proti „uradnemu poslovenjevanju na koroškem“, vložili so celo interpelacijo v tej zadevi, češ, da hoče vlada z izdajo slovenskega „leksikona občin na Koroškem“ posloveniti „trdo“ nemška imena krajev. Sedaj bo seveda stvar popolnoma druga. Slovinci

bomo imeli v osebi velikovškega šternbirta Nageleta najboljšega zagovornika v tej zadevi. To nam spričuje njegov volilni oklic, ki ga je izdal „napredni volilni odbor okraja Velikovec“. Oklic je pisan v lepi pisni slovensčini. V Nageletov volilni okraj je: „Velikovec — Staridvor — Svinec“ — torej slovenska imena brez nemških. Navajajo se tudi samo slovenska imena krajev: Sv. Pavel, Labud, Grebinj, Sinčavas. Prepričani smo torej, da bo Nagele deloval na to, da se ne bodo več pačila naša lepa slovenska krajevna imena. Pa tudi sicer obeta Nagele v svojem „narodnostnem programu“, da se bo potegoval za naše narodne pravice: „Nemec spoštuje Slovenca in se ne dotakne njegovega materinega jezika, Slovenec je pa Nemcem prijazen in poučuje svoje otroke poleg v materinem tudi v nemškem jeziku.“ Negele je stem povzel popolnoma naš šolski program in očitno izjavil, da se hoče potegovati, kakor kažejo zgornje besede, zato, da se koroški slovenski otroci poučujejo najprej v materinem jeziku, poleg tega pa tudi v nemškem. Kakor je torej videti, bo imel g. Grafenauer v Nageletu svojega najboljšega pomočnika, kedar se bo šlo za dosego slovensko-narodnih pravic na Koroškem. Če... če bi tega vrazjega „če“ ne bilo če bi Nagele ne bil s tem oklicem samo „farbal“, če bi Nageletu slovensčina ne smrdela bolj kakor hudiču križ, če bi ne bil Nagele eden tistih, ki z vsemi svojimi močmi delajo nato, da bi se iz velikovškega okraja porinilo slovenstvo preko Drave, in še toliko „če“ in „če“. Ali slovensčina celo pisnena slovensčina, ona zasramovana „najslovensiš špraha“, katere baje ne razume nobeden koroški Slovenec, mu je bila vendar dobra, da je ž njo lovil slovenske glasove! V ta namen jo je celo znal „napredni volilni odbor okraja Velikovec“ — najzagrizenejši velikovsko hajlovstvo! Tudi mi bi lahko rekli, da „slovenski jezik še nikdar ni bil tako oskrunjen“, kakor v tem slučaju, ali ne, nam je to le v zadoščenje, ker naši najhujši nasprotniki s takimi dejanji kažejo vso svojo neznačajnost, ker sami sebe tako sijajno postavljajo na laž, ker si s tem tako lepo sami sebi pljujejo v lice — slovenstvo in slovensčina na Koroškem je priznana celo ob najskrajnejših mejah po naših najljutejših sovražnikih! Priča temu nam je sam Nagele in njegov oberhajlovski volilni odbor. Hvala na tem priznanju!

Slovensko vseučilišče v Ljubljani je zopet zbudilo v oči „Freie Stimmen“, katere se pod zaglavjem „eine krainerische Universität“ norčuje iz te slovenske zahteve, češ: „Kranjci potrebujejo ljudskih šol, ne pavseučilišča“. — I seveda, Kranjci in sploh vsi Slovinci potrebujemo marsičesa, ali tudi Nemci, posebno pa koroški Nemci niso brez potreb. V prvi vrsti bi pa potrebovali gospodje pri „Freie Stimmen“ veliko, veliko pameti, kajti v sedanjem njihovem delovanju še nismo opazili, da bi bili založeni vsaj po branjevsko s tem pred-

Vladek. Revež je v omotici klical po imenu svoje tovariše iz naše vasi, katerih ni imel videti nikdar več v svojem življenju. Šestega dne je Bog vzel nedolžno njegovo dušico k sebi. Hoteli smo mu pripraviti nekakšno krsto, toda brezbožni mornarji so se rogali tej naši krščanski želji. Potem se je zgodilo nekaj sramotnega, o čemur še nihče ni slišal v naši deželi. Evo, ko smo ihteč poljubovali truplo mrtvega otroka in klečeči poleg njega poslušali, če mar Bog ne vrne vanj iskric življenja, sta takoj pristopila k nam dva zasmoljena mornarja s črno vrečo za oglje. Marjeta je pogodila, česa sta hotela in zastokavši bolešno je vzela mrtvo truplo v svoje naročje. Jaz sem zakričal: „To je moje dete!“ in dva švaba sta omahnila pred mojimi pestmi na dve strani broda. Nastal je trušč in šunder. Mati je objemala z rokami mrtvo Vladkovo truplo, saj je bil vendar njeno telo, njena duša in kri. Jaz, pograbilši železni drog, sem bil pripravljen polomiti hrbte vsem, toda napočil je trenutek zbrigtanja in treba se je bilo pokoriti paganskemu običaju na ladjah, kjer mrlič mečejo za smetmi v brezkraino morje, da jih ondi morske pošasti požro.

Drugi dan smo stopili v Ameriki na suha tla brez najljubšega našega otroka in brez vinarja v žepu. Mene je pričakovalo ondi težko delo in čakale so me tri gomile, v katerih sem pokopal svojo pošteno Marjeto in oba fanta. In tako sem razdelil na troje ono sveto zemljo, ki sem jo vzel za morje izpod praga očetovske kočice, tako, da zame ni ostalo ničesar razun tuge. Ta me je tudi trla nalik mlinskemu kamnu k tlom ter mi jela jemati moči in vztrajnost pri

delu. Ker pa je bil zaslužek včasih dober, torej prihranivši si z varčnostjo nekoliko denarja, sem se namenil vrniti se v deželo svojih očetov.

Spominjam se še dobro, kako sem, korakajoč peš, vtrujen potovanja, ko sem zagledal z onega-le griča našo vas ter vtaknem v zemljo oni-le leseni križ ob poti, se zalil s solzami, tako sem bil ganjen. Pokleknil sem, da poljubim sveto sojstno zemljo, ter izmolil očenaš — pod tem križem.

Med tem sem zapazil, da prihaja s polja moj stari sosed Valigora, nekdanji vojak. V teku desetih let so mu lasje osiveli in tudi shujšal je nekoliko, toda hodil je raven kakor trs ter imel brke zavihane kvišku. Obstal je, naježil obrvi, glavo umahnil vsled začudenja, toda takoj me je spoznal in se mi vrgel v naročje. Oba sva se zjokala ter se dolgo objemala. Nato sem jel praviti svoje nezgode in to, kar sem bil doživel v krajini za morjem.

„A kaj, vidiš!“ mi pravi stari, ko me pelje pod svojo streho ter posadivši me na klop, pogosti s kruhom in soljo, ki se nahaja po davni šegi neprestano na mizi, pokriti z belim prtom. Pregrešil si se Stibor, hudo pregrešil, ker si prodal rojstno hišico, ker si odpravil iz dežele svoje otroke ter jih odpeljal za morje. Radi tega te je tudi Bog kaznoval s tem, da ti je vzel tvoje najljubše potomce, katerim nisi hotel ohraniti domačega ognjišča. Saj, ako se pripeti, da se najde boljši zaslužek v drugih krajih, saj se nahaja železnica in parniki za to, da zamorejo odriniti delavni in pametni ljudje tje kaj za nekaj časa, za eno, za dve ali končno za tri leta ter se potem s prisluzenim denarjem vrniti pod očetovsko

streho, da podpre vogle stare kočice ali si osnuje novo gnezdo za rodbino v vasi ter zagotovi otrokom svojim večjo množico kruha. Evo vidiš — nadaljuje Valigora — tudi v naši vasi se je v teku desetih let zgodilo dokaj prememb. Ljudje so se prepričali, da sreče ni zmerom iskati za morjem, da ona zamore zacveteti povsod, kakor to drevo, ki rodi sad, samo da ga le zasadiš, cepiš, mu navoziš prsti in privežeš h kolu, a poznej umetno ga goječ čuvaš škodljivcev in črvov. Ljudje so se prepričali, da kakor si kdo postelje, tako tudi spi, da je dobra ali slaba volja odvisna največ od njih samih, da vzrok slabe usode je pred vsem drugim lastna nevednost, lenuharjenje, lahkornost, žganjica ter želja po tujem blagu in neznanje, kako je treba obračati to, kar smatraš za svojo lastnino. Da tudi pri nas zamorejo biti ljudje srečni samo da se nauče umetno delati ter se pri tem delu združijo v vzajemno pomoč, da lastnino soseda spoštujejo kot nekaj svetega ter se otresejo mnogih napak in razvad.

Tako mi je govoril Valigora in jaz, nastavnivši se vnovič v naši vasi, vidim z vsakim letom nov blagoslov, a to radi razumnega dela, ter neprestani pristop k boljšemu, v katerem, ako se hočete prepričati, lahko greva skupaj na sprehod skozi to vas.

Jako rad sem sprejel ponujeno podporo v tej zadevi poštenega Stibora, torej ne zapravljaje časa, sva odrinila po vaški ulici.

(Dalje prihodnjič.)

metom. Sicer naj pa „Freie Stimmen“ le molčijo o potrebah Slovencev, kajti pred vsem velja pač za koroške Nemce, da naj najprej pometejo pred svojim pragom. Poglejte le v blaženi, p o p o l n o m a n e m š k i š e n t v i d s k i o k r a j, ki se sme imenovati v svoji upravičenosti domovina t e p c e v, b e b c e v, i d i o t o v. Najzamernejša zakotna slovenska vas je naravnost raj proti gnusoti, nād katero se morate spodikati tamkaj skoraj pri vsakem koraku. Ljudstvo je naravnost poživiljeno, prepojeno s šnopsom, ki ga pije, kakor drugod vodo, zanemarjeno do skrajnosti, ki se boji vode, tudi samo na zunaj, kakor stekel pes. Nrnvnost taka, da otroci zakonskih ljudi ne vedo, kdo jim je oče, kdo mati, da je sin iste matere obenem oče svojega brata, ali da hči ne ve, ali naj svojemu nezakonskemu otroku išče očeta v svojem lastnem očetu ali bratu in še kje drugod. In vse spočeto v živinski pijanosti! Ni čuda torej, da se je svoj čas v deželnem zboru predlagalo, da naj se namesto ustanovitve zavoda za bebce v Celovcu, ustanovi v St. Vidu — „Kneipp - Anstalt“, seveda za zunanje in notranje potrebe. Tu se primite za nos, ter priporočajte vsaj n a j n i ž j e i z o b r a z b e, kateri je tako ljudstvo sploh še dostopno! Tu, tu se norčujte, saj je ta okraj vaš nedotaknjen „Besitzstand“, saj so te afrikanke (Culufakri nas tožijo, ako bi izvedeli, da jih tako ponižujemo) razmere sad — vašega nemško-nacionalnega kulturnega dela, saj je to vaša lastna, tako hvalisana kultura — „Herrenvolka“. Izjeme najdete le tam, kjer se je ljudstvo odtegnilo vašemu vplivu. Pustite torej v miru naše slovenske potrebe, kajti slovenski narod v svoji „manjvrednosti“ ni in ne bo nikdar in nikjer padel tako nizko, da bi mu bilo treba takih „izobraževalnih“ pripomočkov! Osmešiti ste hoteli nas, a našli ste svojo lastno sramoto! Fej!

Gospod Artur — dobrotnik ljudstva. Bili so časi, ko so gospoda doktorja Arturja gotovi ljudje imenovali le — golaš - Lemischa, dasiravno je bil gospod Artur zastopnik ljudstva v blagopokojnem državnem zboru. Gospod Artur, prej izvoljeni v peti kuriji, sam soudeležen pri kovanju „splošne volilne pravice“, niso imeli več prilike, potegovati se za državnozborni mandat ter potemtakem ne morejo več „osrečevati“ kot državni poslanec „svojih“ volilcev. Zato so se pa vrgli na drugačno dobrodelno delovanje. Darovali so namreč kar celih 50 kron za nemški otroški vrtec v Borovljah, menda zato, da se prikupijo Borovljanom, katere so proti njihovi volji pridelili „črnemu“ slovenskemu volilnemu okraju, obenem pa tudi, da si odkupijo „golaš“ od svojega imena. Gospod Artur so pač kunšten mož!

Deželnozborni mandat je odložil zastopnik mesta Beljaka, K a r l G h o n. Nemško-nacionalni listi poročajo, da zato, ker se je postal, ali od drugod se pa pripoveduje, da je Ghon odstopil le vsled gonje, ki se je z vsenemške strani uprizorila proti njemu. Ghon je bil 34 let deželni poslanec. N. p. v m.!

„Mir“ — „Štajerc“. Zadnji „Štajerc“ piše o „Miru“ tako-le: „Shranili bomo številke „Mira“. Morda jih bodo poznejši rodovi prelistali in se čudili, kako propalo, kako lopovsko je bilo politično farštvu leta 1907!!!“ — Radovedni smo le, zakaj Korlček ni postavil še četrtega klicaja za ta, po njegovih mislih tako kunštini stavek. Sicer pa ni napačno mnenje, shranjevati „Mir“ in nas prav veseli, da se ptujski giftnokroteži tako zanimajo zanj. Naj ga le shranjujejo, da bodo njihovi „poznejši rodovi“ takrat, ko o „giftni kroti“ že ne bo več niti duha ne sluha, vsaj iz shranjenih „Mirov“ izvedeli, kako lopovska, kako propala je bila svoj čas ona cunjja, ki je pod imenom „giftne krote“ zastrupljala pošteno slovensko ljudstvo. Iz „Mira“ bodo spoznali, da je svoj čas izhajal v Ptujju neki švindlerski, podli list, ki je s svojo posurovelostjo, breznačajnostjo, s svojim rovtarsko-šnopsarskim jezikom hotel delati med slovenskim ljudstvom politični kšeft, katerega vsebina je bila politična hujskarija in politična laž. Poudarjamo, da rabimo tu samo pristne „Štajerčeve“ izraze. Nasprotno pa obetamo „Štajercu“, da mi ne bomo shranjevali njegovih števil, ter obenem opozarjamo zopet in zopet vse naše pošteno slovensko ljudstvo, da naj tega časnarskega falota vrže, ako mu pride v roke, tja, kamor edino spada — na gnojišče.

„Štajerc“ o volilnem boju. Navajeni smo bráti laži v „Štajercu“, da se kar naravnost začudimo, ako beremo v njem tudi kako resnično. In zadnji „Štajerc“ je povedal eno tako: „Vse se maščuje! — Do vrhunca je priklopelo politično sovraštvo na Koroškem in Štajerskem in s studom se obrača človek od tega nečloveškega boja. Doživeli smo v letošnjem boju stvari, ka-

tere so celo izkušene politikarje naravnost presenetile. Gotovo, tudi pri volitvah na Ogrskem se zgodijo pretepi in uboji, — tudi med gališkimi volitvami je gospodarilo žganje in zmagala volilna sleparija, — tudi na Ruskem se vršijo volitve v znamenju kopja in revolverja. Vse to je gotova resnica! A kje na božjem svetu se zgodijo t a k i s l u č a j i t a k o z i s t e m a t i č n o, tako redno in b r e z i z j e m e, kakor pri nas? — No, vidiš, „Štajerc“, sedaj si pa vendar pogruntal eno, ki je r e s n i č n a. Tako ostudnega boja, kakor ga je vodila tvoja stranka na Koroškem, v resnici ni niti na Ogrskem, niti v Galiciji, niti na Ruskem. Takšnih pretepačev, takih opijanjenih zveri v človeški podobi, takih sleparjev, kakoršne so se pokazali tvoji pristaši, res ni drugod. Kje drugod so hoteli vreči kandidata v vodnjak, kakor edino na Koroškem, edino po tebi in Seifrizovih priganjačih našuntani razbojniki, kje drugje so s frajpirom in šnopsom napojeni razgrajči pod vodstvom akademično izobraženih ljudi hoteli napasti kandidata, kje drugje so kazali nasprotniki svojo poživiljeno naravnost tako „napredno“ in „olikano“, kakor v Žitarivasi, kjer so svojo jezo izbljuvali in izbruhalo ob nedolžni voz še nedolžnejše kapelske železnice, ker niso mogli doseči drugih nasprotnikov? Prav imaš „Štajerc“, le povej tem falotom, da takih nesramnežev ni nikjer več na svetu, temveč edino-le v tvoji lastni stranki, le povej jim, da je še celo tebe samega sram njihovih lumparij, h katerim si jih seveda prej sam našuntal, in se sedaj „s studom obračaš od njih“; le povej jim, da so te stvari „presenetile celo tvoje iskušene ptujske šnopsarske politike“. Obenem pa vzemi svoj „slavnoznani“ pasji bič in „naštrijaj jih tem svojim pretepačem, razgrajčjem, žganjarjem in sleparjem pošteno mero krog ušes, ne pozabi pa pri tem „maščevanju“ sebe samega in svojega Korlčka, temveč delaj po izreku: „doppelt hält besser“, ker bi sicer „maščevanje“ ne bilo popolno! Pojdi torej in stori, kakor si rekel.

Angleški časnikarji, ki so prišli prošli petek na Koroško, vendar niso videli največje znamenitosti celovške vasi, našega velemodernega tramvaja. Peljali so se namreč s posebnim vlakom naravnost do vojaškega kopališča ob jezeru. Škoda! Najbrž si je kdo izmed onih angleških gospodov, ki so bili že pred prihodom vlaka v Celovcu, ogledal to celovško znamenitost ter svoje tovariše brzojavno opozoril, da naj ne tvegajo svojega življenja na našem „higolašu“. Sicer pa se je vsa prireditelva iztekla po programu (vožnja po jezeru, obed in črna kava v Porečah, vožnja do Beljaka, večerja, koncert v Beljaku — vse zastoj), kateri je baje bolj zanimal nekatere domačine, kakor pa angleške časnikarje. Splošno se je poskrbelo zato, da angleži prišedši skozi tunel niso več čuli o Slovencih. Nemštvo dežele je bilo rešeno. Gut!

Iz „Akademije slovenskih bogoslovcev“ v Celovcu. Naša akademija je tudi drugi tečaj častno rešila svojo nalogo in pokazala, da imajo njeni člani smisel in veselje do resnega in vztrajnega dela, pogumno zroč v bodočnost, ko jim bo treba krepko stopiti v vrste narodnih bojevnikov, da se ozdravijo skeleče rane na našem narodnem telesu, katere mu je zadalo kruto orožje oholega Nemca, ki mora končno nehati nasilno urivati nam svojo barbarsko „kulturo“. V primerno kratki dobi imela je akademija 15 predavanj, v kojih se je razpravljalo največ o različnih panogah socialnega vprašanja. Predavali so: Mikula: „Moderni boj proti cerkvi s posebnim ozirom na prosto šolo“; Irgolič: „Slovenske Gorice“; Ožgan: „Kako bi se dalo zboljšati polje?“; Kasal: „Zgodovina kmetskega stanu pri Slovencih“; Senk: „Varčnost v zasebnem gospodarstvu“; Rožman, ki je bil potoval o Veliki noči v Rim: „Rim in njega znamenitosti“ (dvakrat predaval!); Weiss: „Delavska organizacija in samopomoč“; Mente: „Življenje in delovanje Andreja Einspielerja“; Truppe: „Liberalizem in kmetski stan“; Ogris Jos.: „Poezije Leona XIII.“; Škofič: „Valvazor in njegove zasluge za Slovence“; Ogris Alb.: „O čem govore zadnje državnozbornske volitve?“; Vidovic: „Germanizacija koroških Slovencev“. Po vsakem govoru se je vršila manj ali bolj burna debata, kar gotovo ni brez pomena, ker se s tem, da vsakdo odkrito pove svoje mnenje, ostri in krepki razum ter jasnijo pojmi. Da se je negovalo tudi petje in tamburanje, skoro ni potrebno pripomniti, ker je bil Slovan od nekdanj prijatelj petja in godbe. — Mislili smo prirediti tudi slavnostno akademijo, a smo opustili to misel za letos. Sklenilo pa se je, storiti to kolikor mogoče sijajno prihodnje leto, ko bo praznovala akademija 60 letnico svojega obstoja. Slovensko ljudstvo! Bodi prepričano, da imamo srce za tvojo blaginjo in da hočemo —

kadar pridemo v tvojo sredo — zastaviti vse svoje moči v to, da ti pomoremo rešiti se težkih spon, v katere te je vkoval tisočletni sovražnik. Dne 14. maja so doneli topiči raz slovenskih gričev, oznanjajoč sijajno narodno zmago. Zmagal je poslanec Grafenauer, katerega se nasprotniki boje edino zato, ker ima razum in srce za ubogo ljudstvo, katero bi oni še radi izsesavali in si polnili svoje žepe. Upajmo, da bodo v bodoče še doneli topiči po Korotanu, a tedaj v znak nove zmage!

Črna. Že občutimo nemško jezo. Koprivski kmet je prosil v Mušeniku gospoda Wurcerja, da bi mu hoteli vole vagati, ki jih je na vago kupil, pa niso bili tako milostljivi, kakor sicer, ko so pustili — seveda iz dobrote — vagati vsakomur. Mi imamo vago sami zase, so mu odgovorili. Nekdo ga je še ošteval: Naj ti pa fajmošter vagoj itd. No, mladi kmet se kar nič ni ustrašil in kakor ta, tudi drugi nimajo strahu. Če bi mi odtegnili „Nemcem“ pomoč, pa imamo sami moč. Da bi nas „Nemci“ le hoteli prav zelo ujeziti!

Za ljudske knjižnice na Koroškem so darovali sledeči gg.: Dr. M. T r u d e n v Trstu 5 K; starosta Slovencev v Gradcu, France H r a š o v e c, c. kr. okrajni sodnik v p., v „hvaležen spomin na svojo 27 let med trdimi Nemci na Koroškem dovršeno službo kakor kazni narodne zavednosti“, 10 K; A. B r e z o v n i k, učitelj v p. in trgovec v Vojniku pri Celju, 3 K; dr. Josip V o š n j a k v Slov. Bistrici svojih „zbranih dramatičnih in pripovednih spisov“ 6 izvodov. Prisrčna hvala! Živeli nasledniki! — Prispevki v denarju in v knjigah, primernih za ljudske knjižnice, blagovolijo naj se poslati na naslov: iur. R a f k o P e t r i č, n a L e š a h, p. P r e v a l j e, K o r o š k o.

Za slov. akad. ferialno društvo

„Gorotan“:

iur. Rafko Petrič
tč. predsednik.

Kako se dela na Kranjskem za napredek kmetijstva. Kranjska c. k. kmetijska družba je uvidela, da se največ da doseči za napredek gospodarstva s poukom. Zato izdaja dobro urejevan kmetijski list „Kmetovalec“, vzdržuje slovensko kmetijsko šolo na Grmu in prireja po raznih krajih poučne tečaje. Tako jih je priredila letos že pet in sicer 14. I. 1907 sestanek mlekarških zadrug in razstavo masla v Ljubljani s širjimi predavanji, ki se tičejo te stroke. Na Gorenjskem je priredila v Gorjah štiridneven poučen tečaj o kmetijstvu od 4.—7. sušca. Za gospodinje in njih hčere se je priredil na družbeni gospodinjski šoli v Ljubljani mlekarški in perutninarški tečaj od 20.—23. sušca. Za umno pridelovanje krme se je napravil na kmetijski šoli na Grmu dne 27. in 28. vel. travna tečaj za pridelovanje krme. Sedaj pa se vrši trimesečni mlekarški tečaj na Vrhniki, ki se je pričel dne 1. mal. travna in bode trajal do 30. rožnika. Pri teh tečajih govori priznani izvedenci v teh strokah. Pri nas pa se spi, ker naša kmetijska družba ima druge opravke. Zato pa tudi nikakega gospodarskega napredka pri nas.

Duhovniške in cerkvene stvari. — K o t m a r a v a s. V nedeljo, dne 26. majnika, praznovala je naša župnija izredno slavnost. Blagoslovila se je ta dan zastava tukajšnje dekliške Marijine družbe, ki se je lansko leto ustanovila in pridružila glavni Marijini družbi v Rimu. V kremenitem nagovoru označil je velezaslužni ustanovitelj družbe preč. g. Janez Ebner, prejšnji župnik kotmirški, namen in pomen prelepe zastave in navduševal udinje in vse druge navzoče k bogoljubju, stanovitosti in krščanski čednostni popolnosti. Po nagovoru vršilo se je slovesno blagoslavljanje nove zastave. Slovesnost je posetilo tudi nekaj zastopnic bratske Marijine družbe na Žihpoljah. Zastava je delo sester dobrega pastirja v samostanu v Karezah pod Celovcem. Družbi naj pa bo zastava v čast in vzpodbujajo k kreposti, vsem drugim pa v znamenje, da družba raste in napreduje. Zato udinje: Naprej do slavne zmage.

Kotmaravas. (J a v n a z a h v a l a.) Vsi člani slov. pev. kluba tukaj se prav prisrčno lepo zahvaljujemo našemu prejšnjemu preč. g. župniku Jan. Ebnerju za njegov obili trud, zamudo časa, stroške in vse žrtve, katere je imel tolikokrat z nami. Oral je pri nas pevsko ledino z velikim trudom ker, kakor se ve, so v takih krajih pevske moči raztresene po vsej župniji. Naučil nas je prav lepih slovenskih narodnih pesmi in veliko cerkvenih. Saj vsak, kdor ga pozna, ve, kakšno veselje mu je ubrano petje. Kako težko ga bomo pogrešali, se že zdaj vidi, ko je komaj nekaj tednov od nas, ker ni pravega buditelja, da bi nas k tej sveti reči navduševal in vabil. Očividna žalost se vidi pri nas v vseh faranih, posebno

pa pevcih in dekletih Marijine družbe, katero je on ustanovil in nekaj družbenic naučil prav lepih Marijinih pesmic. Kako nam žalost trga srce, ko smo zbrani, da, seve pesem se lepo glasi, ali srce pa le njega želi, ker ga ni med nami. Vsak ve, kdor sliši tukaj slovensko ubrano pesem pri fantih ali dekletih, da je to delo g. župnika Ebnerja. Zato želimo in ga prosimo, da bi nas prišel še prav pogosto in mnogokrat obiskat in nas navduševati. Da bi dal Bog, da bi njegovo delo tukaj rodilo prav obilen sad in da bi on tudi pridobil si zaželjeno ljubo zdravje v novem kraju in da bi se še kdaj skupaj radovali! Zatorej kličemo vam v — slovo:

Mi vsi med spomine
smo svoje lepe
Vas znanci Vam vdani
vpisali v srce.

Slovenski pevski klub.

Kotmaravas. (S t r e l a.) V četrtek, dne 6. t. m. popravljali so trije kleparji iz Celovca strelovod na tukajšnjem cerkvenem stolpu. Še niso bili dela čisto dokončali, ko udari liki ognjena kača v stolp goreča strela. Večje nesreče ni povzročila, le en delavec je bil za par trenutkov omamljen.

Žihpolje. Dne 9. junija so igrala tukaj dekleta Marijine družbe igro „Sv. Neža“. Prvič se je uprizarjalo na Žihpoljah kaj takšnega. Ni čuda, da je bilo ljudstva natlačeno polno. Pa so res tudi dekleta izvrstno uprizarjale to igro. Da bi nas le kmalu spet razveselile s takimi uprizoritvami. Glavna zasluga je bila našega č. g. župnika Fr. Mihl-n-a, ki je blagohotno prepustil prostore in pripravil jako lep oder. Po igri je kazal na skioptikonu g. Ant. Sadjak iz Celovca slike iz svete dežele, katerim so navzoči z velikim zanimanjem sledili. Nato so trije vrli fanti uprizorili burko „Pri fotografu“, pri kateri je bilo dosti smeha. Za razveseljevanje so skrbeli tamburaši celovške „Bisernice“. Prišlo je tudi več članov delavskega društva iz Celovca, ki so z zanimanjem sledili vsem točkam veselice. Čisti dobiček je namenjen zidanju pogorele naše farne cerkve. To je bila prva slovenska igra in veselica, ki se je vršila na Žihpoljah in upamo tudi, ne zadnja. Vidi se, da je slovenski živelj tudi na Žihpoljah še močan.

Borovlje. (T a t v i n e.) Ni še dolgo temu, odkar so okradli Smolijevo Franco Podljubeljem, in že se je izvršila nova, popolnoma enaka tatvina pri Drekslerju v Borovljah. Tudi tam so s krampi izmaknili okno in tudi tam stikali samo za denarjem. Iz sličnosti vseh ulomov, kakor smo jih doživeli zadnje dve leti v Borovljah, Dolih, Medborovnici itd., se more z vso gotovostjo sklepati, da tatovi niso ne Lah, ne Barabe, ampak kak domači „dolgi prst“, ki pozna razmere in ljudi. Kdo bo neki zdaj prišel na vrsto?

Borovlje. Splošno se govori med delavstvom, da se bo moral ravnatelj Šimen Rieger zaradi svoje velike delavnosti za Seifrizo ob času volitev, ker je že „Mir“ poročal, nepostavno pritiskal na delavce, zagovarjati pred sodnijo. Če ta gospod ne bo obsojen, pa se bo res moglo reči, da ima pravica na Koroškem zavezane oči. Bomo videli.

V Borovljah že več kakor en mesec razgraja med otroci škrlatica. Dasiravno je v enem samem razredu 15 otrok bolnih, se šola vendarle ne zapre. Res čudno?

Podljubelj. Ne daleč od humberškega mosta je našel g. Mihael Schellander iz Podljubelja že precej obnošeno mošnjo. V strahu, da ne bi bilo vse kaj drugega notri kakor novci, jo lepo počasi in oprezno odpre in zagloda v njej 1300 kron. Poštenjak, kakoršen že je g. Schellander, je takoj povprašal po oškodovancu in zvedel, da jih je zgubil g. F. Obilčnik iz Sveč, ter mu vse skupaj izročil. Gotovo sta bila oba vesela, Obilčnik, ker je našel denar, poštenjak Schellander pa se tudi ni imel vzroka jeziti, ker je tako naglo zaslužil 130 K.

Iz Slov. Plajberka. V 22. št. „Štajerca“ je neki dobro znan dopisnik, stlačil neki dopis iz našega kraja, v katerem je resnica precej zavita, kakor je sploh „Štajerčeva“ prirojena lastnost. On namreč pravi, da so Slovenci na zborovanju pri p. d. Najekovcu kar zapisovali v glasovnice, čeprav volilec ni vedel, katero ime je bilo zapisano. Resnica pa je, da je bila takrat ena sama glasovnica zapisana, in to na izrecno prošnjo volilca, kateri pa potem, ne vem iz katerega vzroka, niti volit ni šel. Ravno tako, da je na dan volitve Bošte na potu za neko „uto“ čakal volilce in jih kontroliral, kar seveda ni res. Če pa taki volilci, ki sami pisati ne znajo, Boštetu rečejo, naj jih zunaj volilnega zbirališča počaka in naj jim glasovnice izpolni, pa ta ne bo „Štajerčeva“ do-

pisnika za dovoljenje prosil. Ko bi bilo na tem količkaj resnice, vemo kakšno gonjo bi bili nemčurji zagnali zoper dotične. Zakaj mi še dobro vemo, koliko sitnob, potov in stroškov ste napravili pred dvema leti Najekovcu zaradi ene same nepremišljene besede. Ako vas je pa slovenska zastava tako bodla v oči, se pa pomirite, jo bode še večkrat morali gledati. Če pa res niste vedeli, kaj bi zastava pomenila vas pa pomilujemo, vsaj ne pravite zastonj, da ste „naprejtaki“ Slovenci smo se čisto na dostojen način veselili tako sijajne zmage in to veselje pokazali, brez hrupa, pa ne tako kakor vi pred leti, ko ste imeli še večino v občini in ste po volitvah zmage pijani po barbarsko napadli v Foltovi gostilni Slovence in jih do krvi pobijali. Takrat ste tudi s cerkvenimi topiči streljali. Mogoče da se o tem „Štajerčev“ dopisnik ne bode vedel spomniti, ker je takrat še ovce pasel, naj pa vpraša svojega očeta, ta bode še gotovo vedel, kake posledice je potem imelo. — Nadalje, ker si tako odkritosrčen, da kar naravnost pišeš, da je neki najemnik agitiral pri vas, kar pa nič ni izdalo, bodem pa tudi jaz naravnost povedal, da dotični nikakor ni verjel, da so tukaj še taki ljudje, kateri spreminjajo svojo barvo kakor podlasica v jeseni. Ako je pa prišel kot boter in sorodnik na obisk, in za časa volitev tudi o politiki kaj govoril, mu bodeš že oprostil, in on mislim bo tudi zadovoljen za „Štajerčev“ gostijo. Kaj misli povedati o nekem „Jetomu“, ne vem, ker tega imena pri nas ni. Menda mu je že imen zmanjkalo, o katerih bi pisal, zato si je kar eno izmislil. Vbogi bralci „Štajerca“, ki morajo vse to brati. Radoveden sem tudi, kdaj misli, da sebo zjasnilo, ker piše, da bodo naši naprednjaki zato skrbeli? Ako si odkritosrčen, boš vendar priznal, da število vaših volilcev od volitve do volitve pada, v tem ko naše narašča. Slovenci še do letos v naši občini nismo nikdar imeli večine, bodisi pri deželno-ali državnozborskih volitvah. Letos pa za 24 glasov.

Zdaj bi se še drznil vprašati zakaj nisi pisal o vašem zborovanju na Vnebohod v Foltovi gostilni, katero ste imeli pri zaprtih vratih? Zakaj niste pustili naših zraven in to samo nekterih, o katerih veste, da se vam upajo v zobe povedati, kar vam gre. Ste pač vedeli, da vas ti hitro na laž postavijo, in potem bo vsa vaša „farbarija“ zastonj. G. Lučovniku iz Žihpolj bi pa svetovali, ako se ne upa z rutarskim kmetom v pogovor spustiti na zborovanju, naj rajši doma ostane, namesto da zborovanja napravlja in samo takih zraven pusti, o katerih ve, da jih lahko farba kolikor hoče. Lepo to nikakor ni, da niste imeli toliko poguma, da bi bili naše zraven pustili. Vi plajberški volilci pa lahko sami presodite, kateri govori resnico, tisti, ki se skriva za zaprta vrata, ali tisti, ki se upa javno govoriti in še celo najhujše nasprotnike na svoje zborovanja vabi. Upam, da se še večkrat vidimo!

Trata pri Borovljah. Umril je prošli četrtek gospos Janez Zablačan, lesni trgovec, brat znanega našega rodoljuba g. Lov. Zablačana p. d. Cingelca. Pogreb se je vršil v soboto ob ogromni udeležbi, ki je kazala, kako je bil priljubljen rajnik in koliko spoštovanje uživa med občani Cingelčeva in Dremljeva rodbina. Nagrobnicu mu je zapelo društvo „Drava“. Blagemu pokojniku večni mir in pokoj. Obema žalujočima rodbinama pa naše odkritosrčno sočutje!

Malošče. (N e m č u r s k a o l i k a.) Gospod urednik, pustite se mi oglašiti enkrat. Pred kratkim je bila pri Pogliču srenjska seja in seveda naših nemčurjev ni smelo manjkati. Tudi naš novoizvoljeni župan je prišel iz Rut, da bi se bil malo časti zveselil. Ker pa naši možje niso take narave, da bi se pred nemčurji priklanjali, ga je zjezilo ter je začel enemu naših mož zabavljati, in ko mu je ta vrnil milo za drago, se je ta naš nemčurski župan tako razjezil, da je planil nad kmeta in mu dal nekatere zaušnice. Seveda bi mu bil kmet lahko vrnil, ali Slovenec nima take olike, kakor nemčur. Zatorej pač: Heul nemčurska olika!

Žabnice. Mir vam bodi in vsem, ki so ga po zadnji volitvi iskali in ga morebiti niso našli. Poglavitna stvar je „Mir“ v vsaki hiši. Da bi bil „Mir“ povsod, treba ga je naročiti seveda drugače se ga zastonj išče. Naročnina pa ni zastonj. Ker bo „Mir“ prinašal zanaprej izvrstne članke in novice iz Kanalske doline, je treba samo 4 krome na leto in dobi se ga, saj pa je tudi edini koroški slovenski list, katerega je treba podpirati. Proč torej z judovskimi in liberalnimi časniki, naročujte si „Mir“, potem se ga ne bo treba iskati. — V nedeljo, dne 2. t. m. smo imeli tukaj birmovanje. Birmancev je bilo precejšnje število, iz Žabnic, Ukey, Ovčjevesi in Trbiža. Le škoda, da vreme ni bilo posebno ugodno.

Iz Galicije. Ljubi „Mir“! Zopet se mi je ena pripetila, ki je nikakor ne morem pozabiti. Pred kratkim sem hodil po svojih opravih po klobaški okolici. Proti poldnevu sem naletel k g. Gustelnu (saj ga morda poznate) in sem zahteval par klobas za kosilo; dobim si tudi vrček piva in par smodk, in tako pričakujem zahtevane klobase. Pa kaj zapazim! Gosp. Gustl s svojim drobnim trebuškom se splazi priliznjeno notri v kamro ali v posebno sobo. Teško sem pričakoval zahtevane klobase; bil sem že v resnici potreben. Pa glej spaka! Namesto klobase, prinese mi Gustl kar tri „giftne krote“, menda zato, da bi jih jaz za kosilo zavžil. Seveda si nisem upal nobene pohrustati, ker sem se bal preveliko bolečin v trebuhu — saj bi si gotovo moral potem tudi jaz naročiti pri Saifricovem kovaču obroče za trebušček. Ta bi se že gotovo vrlo potrudil, da bi mi jih naredil, drugemu bi se mogoče zdelo kaj takega preneumno. Gotovo se bodem z veseljem vsakokrat pri vas oglašil, g. Gustl, ker postrežete s tako dobrim in obilnim kosilom. Priporočati vas hočem, kolikor je to meni mogoče, tudi po celi Galiciji, priporočati pa tudi vaše pohane „giftne krote“ na peklen-skem olju pečene.

E d e n v a š i h g o s t o v.

Galicija. Dne 6. t. m. okolu 11. ure dopoldne začelo je goreti pri p. d. Kramerju. Kmalu nato je začelo tudi goreti tukajšnje lepo, prostorno in šele pred okolu 17 leti na eno nadstropje prezidano župnišče, ki je, ker ni bilo ljudi, kmalu zgorelo. — Od župnišča se je vnel tudi skedenj in v kratkem času je ogenj uničil streho, podlanc, vso krmo in tudi rezalnico. Zgorelo je tudi nekaj šindelnov desek, drv in drugih gospodarskih potrebščin, tako, da ima tamošnji župnik škode najmanj 500 K. Zraven je še tudi pogorela hiša pri p. d. Klocarju. Pri Kramarju je zgorelo tudi veliko blaga, obleke, nekaj vozov in nekaj hišne oprave. Škoda je tudi tam velika.

Galicija. (O b č i n s k e v o l i t v e) so bile pri nas čudne. V vseh treh razredih je bilo komaj 23 volilcev navzočih. Našinci razun petih se niso hoteli udeležiti, češ: naj le zopet liberalci malo poskusijo z občinskim gospodarstvom, da ne bodo samo čez nas zabavljali, a tudi nasprotnikom se ni zljubilo posebno pipati za občinske vajeti. Kdo bo prihodnji naš župan, še ne vemo.

Grabštanj. Na dan državnozborskih volitev pri nas nobeden ni mogel biti prav zadovoljen. Največ povoda se veseliti so imeli kajpada „sociji“, ker so dobili največ glasov, a tudi tem ni šlo prav od srca, kajti dobro so vedeli, da je veliko večino dobljenih glasov jim privrgla „jeza glavnih glav“. Mi smo dobili 33 glasov. To ni veliko. Toda če se spomnimo na število pri zadnjih državnozborskih volitvah pred dvema letoma, moramo biti zadovoljni, kajti tedaj jih je volilo samo osem na krščansko-slovensko stran. Vsa čast volilcem, ki se niso dali od nasprotnikov premotiti, temveč so ostali trdni. Le tako korajžno naprej! Pred dvema letoma so senam nekateri hujskači smejali, (ker nas je bilo samo 8), letos so nas pustili primiru, pri prihodnjih volitvah se nas pa bodo že bali, ako vsak izmed nas stori svojo dolžnost ter prebira in razširja dobre časopise, nasprotnim (n. pr. Bauernzeitungi) pa pokaže vrata, tembolj, ker se bodo volilci tekem 6 let dobro prepričali, katera stranka v državnem zboru za nje najbolj skrbi. Bog živi vse zavedne volilce!

Od nekod. (O k r a j n o g l a v a r s t v o v C e l o v c u) je poslalo na škofijstvo prošnjo: naj bi župni uradi v slovenskih izkazih za stavljenje osepnic slovenskim krajevnim imenom pristavili nemško. — To je pa res fletno! Ako slavno c. kr. okrajno glavarstvo v Celovcu misli, da so župni uradi njegovi tolmači, potem se jako moti. Kakor se vsaka občina na Koroškem pri svojem uradovanju sme poslužiti slovenskega ali nemškega jezika, ravno tako pravico imajo tudi župni uradi. Pravilen odgovor na to drznost bi bil, ako bi vsak župni urad izključno slovensko uradoval. Čudno se nam zdi, da so se tudi v župnijah, ki so poslale slovenske izkaze, osepnice že stavile, medtem ko se izkazi še vedno potikajo po poštah.

Iz Velikovca. V zadnjem „Miru“ smo omenili, da se je velikovski sodni okraj pri državnozborskih volitvah naravnost izvrstno obnesel za slovensko in katoliško stvar. Slovenci se tega lepega uspeha moramo naravnost veseliti. Napredek od ene volitve do druge nam daje pogum za bodočnost. Zadnja volitev je pa tudi pokazala, da še dolgo Drava ne bo meja. Do teh uspehov smo prišli po marljivih zborovanjih, ka-

tera smo prirejali ob volilnem času. Vseh zborovanj skupaj je bilo 16, ki so se skoro vsa najboljše obnesla. Zadnje zborovanje pred ožjimi volitvami je bilo v Velikovcu dne 22. maja, kjer je mnogoštevilnim zborovalcem govoril državni poslanec g. F. Grafenauer. Veselje se je bralo poslušalcem raz obraz, ko so videli pred seboj slovenskega koroškega poslanca. Poleg političnih volilnih zborovanj pa ste mnogo k temu napretku pripomogli tudi mladi izobraževalni društvi v Velikovcu in Vovbrah, ki prav pridno zborujete skoro vsak mesec in probujate ljudstvo. Prostost volilnih zborovanj je za nas naravnost rešitev. Doslej do našega ljudstva priti nismo mogli. Slovensko brati ne zna, — vsa čast in hvala koroškemu barbarskemu šolskemu sistemu! — da bi se ljudstvo moglo izobraževati na pravi podlagi, zborovanj pa si vsled svetovnoznane nemškutarke kulture nismo upali prirejati, ker smo morali biti vedno pripravljene, da nam jih „več vredni“ nemški „herenfolk“ ali razbije ali pa na drug „kulturn“ način onemogoči. Nova postava je vendar enkrat na žalost „kulturososev“ tem slednjem ukazala „stoj“! In tako smo manjvredni Slovenci mogli do ljudstva ter mu povedati resnico. Kmečki in delavski volilci so slišali resnico in iz tega izvajali pri volitvi posledice, ki so za dosedaj vladajočo nemškutarško stranko naravnost bridke, za nas Slovence pa nad vse vesele. Pisec teh vrstic je že pogostokrat zabrusil nemškutarjem v obraz: „Počajte, kadar bomo mi dovolj poučili naše ljudstvo, potem vi nimate nobenega privrženca več“. Priča tega so zadnje volitve. Vse slovenske občine razun Tinj, kjer je zaslepljena nemškutarija doma, so se slavno držale; omenimo le Grebinj s svojimi 467 volilci, in Djekše, to najsevernejšo slovensko občino, kjer je bilo 208 slovenski glasov. Ravno tako so napredovale tudi vse druge občine, vse brez izjeme zaslužijo pohvalo. Nauk iz tega bodi: Nesimo izobrazbo med ljudstvo, in nemškutarška tema bo izginila.

G. Nagele, državni poslanec, kdaj bote odgovorili in pojasnili vprašanja, ki smo vam jih stavili v številkah: 15., 16., 17., 18 in 20. našega lista? Morebiti niste prej zaradi agitacije utegnili odgovarjati?

Velikovec. (Zahvala in priznanje.) „Hranilnica in posojilnica“ v Velikovcu je zavarovana proti vlomu v blagajno za gotovino. Zavarovanje je izvršila „Zadružna Zveza“ v Celju. Koncem meseca aprila je bila blagajna ulomljena in gotovina 507978 K ugrabljena. Zavarovalnica „Assicurazione Generali“ v Trstu je ugrabljeno svoto takoj brez vsakega odlašanja izplačala. — Omenjeni zavarovalnici, kakor tudi „Zadružni Zvezi“ velikovška „Hranilnica in posojilnica“ izreka za to najtoplejše zahvalo.

Velikovec. (Djekškemu občinskemu tajniku gospodu Bruggerju v spominsko knjigo.) Podpisanimu omenjeni tajnik pri zaupnem shodu na Djekšah dne 10. maja ni hotel verjeti, da je moral neki kmet za svojega pastirja, ki je bil pri njem v službi in je dovršil že dne 15. avgusta 1906 štirinajsto leto, še do novega leta plačevati kazen, ker ni hodil več v šolo. Ker nisem imel takrat pismenih podatkov pri sebi, sem obljubil, to v „Miru“ objaviti. Slučaj je sledeči: France Hrastnik je bil že dne 15. avgusta 1906 star 14 let, a ker ni še dobil odpustnice (Entlassungszeugnis), je bil še vedno primoran hoditi v šolo, četudi je že dosegel postavno leto. Dotični kmet je dobil dne 18. dec. 1906 od c. kr. okr. šolskega sveta v Velikovcu nalog, plačati 4 K globe za meseca oktober in november. Dne 8. jan. 1907 je dobil od iste oblasti drugo globo v znesku 6 K za mesec december. Proti obema rokoma je rekural, a nič ni pomagalo. Kazen je moral plačati. Oba rekura sta bila zavrjena, kar dokazujeta dopisa občinskega urada v Dobrlivasi oba z dne 20. marca 1907, št. 590 in 592. — S tem sem izpolnil g. tajniku Bruggerju in tudi takrat navzočim poslušalcem svojo dano obljubo in dokazal resničnost svoje trditve o tem slučaju. G. Bruggerju, kot občinskemu tajniku, svetujem, da si prebere §§ 28. in 30. novega „Šolskega in učnega reda za splošne ljudske in meščanske šole“ z dne 29. sept. 1905, št. 13.200, ker mora tudi on kot občinski tajnik dobro vedeti, ker sicer ne sme izdelovati poselskih knjizic.

Jožef Dobrovč
kanonik.

Velikovec. Zadnje dni meseca maja t. l. imeli smo tukaj dan za dnevom hude nevihte, sosebno nevarno je bilo dne 29. minulega meseca popoldne. Takrat je vdarila strela v neko drevo tik nove Jobstove vile v tukajšnjem celovškem predmestju, ki bo zanaprej služila kot kmetijska zimsko šola, in je omamila dva v bližini

se nahajajoča Jobstova hlapca. Jeden se je kmalu zopet zavedel, drugi pa je ostal 3 minute brez zavesten. Velika sreča je bila, da ona dva hlapca razun omamljenja nobene škode nista dobila, še ožgana nista bila.

Velikovec. Dne 6. t. m. prigodila se je v tukajšnjem Mlinskem grabnu velika nesreča. V mestnem lesu v strmini nad Majdičevem umetnim mlinom, je po naročilu mestnega borštarnja gostač Zavoden žagal neko drevo, katero je vihar obenem s koreninami podrl. Pri temu opravilu pomagala mu je njegova žena, štirideset let stara Elizabeta Zavoden. Ko sta odžagala zadnji hlood tik štora, začel se je štor ob enem s koreninami gibati. Mož zakliče, da naj žena beži, ali bilo je že prepozno. Težki štor se zvrne na ženo, ki je bila pri priči mrtva. Zapustila je tri dečke, od katerih sta mlajša dva še nepreskrbljena.

Velikovec. Gotovim mestnim ljudem služi v posebno veselje, škodo narejati pri naši „Narodni šoli“. Že skoz poldrugo leto lomijo železno šolsko ograjo, tako da iznaša škoda že kakih 70 kron. Orožnikom se dozda še ni posrečilo one barabe zasačiti. Dne 29. minulega meseca pa sta videle dve priči, da je Florijan Štornik, mizarjski vajenec pri Goldnerju ob belem dnevu potrl dva železna kosa šolske ograje. Pri sodnijski obravnavi dne 6. t. m. pa je bil Florijan Štornik oproščen. Priznal je sicer, da je to škodo pri šolski ograji naredil, ali zagovarjal se je tako, da ni imel namena ograjo streti, ampak je hotel le ona dva železna kosa, ki sta bila na stran zavihana poravnati, pri temu opravilu sta se pa odlomila.

Velikovška okolica. „Giftna krota“ laže v št. 21 z dne 26. maja, kjer piše, da je obsojena A. P. po obsodbi izgovorila besede: „Ja, zakaj pa pisarijo ti prokleti farji take reči, ako niso resnične.“ Pisca teh vrstic je omenjena žena prosila, da naj objavi v „Miru“, da ona nikdar ni govorila teh besedi, in da je gola laž, kar piše „Štajerc“. — Tako, dragi „Štajerc“, si zopet za eno laž in blamažo bogatejši. Le naprej „farbaj“, nazadnje boš sam sebe najbolj „nafarbal“!

Djekše. Gosp. Nagele, neki volilec se drzne, vprašati vas, če li že sedaj, ko ste izvoljeni, veste, h kateri stranki v državnem zboru boste pristopili? Na zborovanju na Djekšah dne 4. maja na vprašanje tega še niste vedeli. Najboljša bi bila za vas „nemškutarško-nacionalno-socialno-demokraška-zmerjalna stranka“, ki se raznih očitaj ne zna opravičiti.

Ruda. Ne zamerite, gospod urednik, mojega dolgega molčanja, sicer se pa prehiteti tudi nisem hotel, ker sem mislil, da bo že kdo drug spraval na dan lumparije naših nemških nacionalcev pri ožji volitvi. Kot prvi nesramni agitator je nastopil naš deželni poslanec. V pričo komisarja je vzel nekemu volilcu iz Gorenčič glasovnico in mu dal drugo, seveda z imenom „občespoštovanega“ Nagelna. Ali hvala Bogu, je bil mož srčen dovolj, da je zahteval svojo glasovnico nazaj, kar je pa Valte seveda rad ali nerad moral storiti. Gospod Tempohar, vi ste bili v komisijo izvoljeni, kaj ne? In kot ud komisije ste, namesto da bi legitimacijo pregledali, odprli glasovnico in gledali tako v njo, kakor bi šele po abecedarsko brali iz nje. Gospod Plešivnik, prosimo na to obdolžitev odgovora. Vam pa, gospod komisar pri ožjih volitvah na Rudi, svetujemo, ko bodo spet volitve, da doma ostanete, ker se na vas vsaj nihče ne bo jezil, kakor zdaj mi Rudani. Zakaj ste se nasmejali, ko je Tempohar tak „trumpf“ naredil, namesto da bi ga naznanili sodišču?! Zbogom Valte, pa zdrav ostani!

Izpod belega plaza. Zadnjič sem pisal, da bom poročal o državnozborni volitvi mojega kraja, ali na dan volitve je pa eden izmed naših dajnacelnov, ki so nabirali po žitrajski gori polže, da so mazali liberalni voz, zavalil kamen name in me tako ohromil, da nisem mogel pisat, zato pa bodem zdaj, ko sem nekoliko okreval, poročal par reči o volitvi v žitrajski občini. Prvi praznik za Sajfrica je bil 9. maj, ko so z veliko slovesnostjo nabili na njegovo hišo slovenski in nemški oklic, da se volitev ne bo vršila tam, ampak v šoli. Ko pa so to izvedeli šolmaštrova frava, so napeli vse sile, da bi se šola izkazala hvaležno Sajfrica za tako čast. Bliže je bila volitev, tem hujši je bilo. Večer pred volitvijo pa so letali Sajfricovi agenti krog ljudi kakor hrošči krog drevja. In prišel je dan volitve. Velika je bila udeležba in še sam oče Sajfric so morali priti volit samega sebe v šolo. Volitev je bila še dosti mirna, le Sajfricovi sinovi in par drugih so hodili krog šole, kakor komedijanti krog svojega cirkusa in lovili ljudi na lim. Jaz sem si mislil: če Sajfricovi sinovi povsod tako skrbijo za svojega očeta, potem bo pač itak lahko živel, četudi

ne postane poslanec. Po volitvi so se naši vrnili večinoma domov, liberalci so pa šli si žejo gasit v Kajšlnovo gostilno, kjer so popili tri voze piva. Hajlali in tulili so pa tako, da se je tresla gora pod menoj, dokler se niso razšli. Prišel je večer, videl sem nekaj mož, ki so nosili možnarje krog Miklavca. Počilo pa ni, nasprotno: čete so se zbirale, ali bile so zmiraj bolj mirne. In kaj pa je to? V daljavi zagledam kresove, topiči so gremeli „Živio Grafenauer“ se je razlegalo po deželi, in to je bilo tri večere tako. Kaj pa pri Miklavcu? Kakor ob razvalinah judovskega mesta je bilo tukaj tiho — mrtvo. Šele v nekolikih dneh se jih je zbralo zopet nekaj, da so opravili sedmino. Vjel sem na uho konec znane pesmi:

Oh zdaj še zdaj pa nikdar več

Frajpir naš preč je preč

Zastonj ga žrli ne bomo več

Nekar se je družba razšla in začel

se je zopet čas premišljevanja.

In ker tudi jaz ne gledam rad tako žalostnih krajev, se bodem preselil drugam in vam zakličem z Bogom!

Martinček.

Žitaravas. Veliko se je zadnji čas pisalo o nas ali o našem izobraževalnemu društvu „Trta“ pa še čitatelji „Mira“ niso nič brali. Zato hočem malo pojasniti, kako se gibljemo. Eksercirali zdaj v tem vojskinem času sicer nismo mnogo, vendar pa je bila društvena čitalnica središče vsega narodno-političnega gibanja pri nas. Pa tudi dve igri „Sanje“ in „Kmet in fotograf“ smo že priredili dne 5. majnika ob priliki volilnega shoda, ki ste se prav dobro obnesli, četudi so stopili igralci iz krvavega boja — na oder! Sedaj bomo imeli v kratkem tudi mesečno zborovanje, nakar se že zdaj opozarja. Imamo tudi knjižnico, ki že šteje nekoliko nad poldrug sto knjig. Ker pa imamo prav pridne čitatelje, bi prosil vsa rodoljubna srca, da se nas spomnijo s kakim darom. Da je društvo res na svojem mestu, dokazuje tudi to, da se ga „Štajerc“ skoraj v vsaki drugi številki spomni. Ali našel je pa vendar za največjo zlo le to, da sta ga menda ustanovila in da ga vodita dva Jožefa. Mi se za „Štajerčeve“ napade sicer nič ne brigamo, ker naša „Trta“ je zadnji čas tako močno vzrastla, da jo vse liberalne uši ne snedo, vendar bi svetoval „Štajercu“ oziroma njegovemu dopisniku, da če ima tak strah pred imenom Jožef, da takoj gre med čiste Germane, tukaj bo huda za njegove nesrečne kosti, ker v našem društvu je petnajst Jožefov. Zato mu kličem fiat Gott.

Jeden izmed petnajstih.

Iz Kapelskega okraja. Glejte jih, takšni so! Sicer zabavljajo čez „farje“, da se vse kadi, ne slišiš je lepe besede o duhovniku od njih, ali kadar bi se njim dobro zdelo, takrat se pa obračajo na te „proklete farje“. Eden takšnih tičev je tudi dobrolski notar Schwarzl. To je tisti Schwarzl, ki je na shodu v Sinčivasi tako „imenitno“ mlatil po vsem, kar je slovenskega, posebno pa po duhovnikih. In sedaj se predzne isti Schwarzl pisariti župnijskim uradom v kapelskem okraju, da naj njegove uradne ure naznanijo v cerkvi. Najboljši odgovor tem ljudem je, da naj tudi za naznanjevanje svojih uradnih ur najamejo urednika „giftne krote“, katerega so najemali prej za blatenje in sramotenje slovenske duhovščine, in če so sami znali otesati svoj jezik nad slovensko duhovščino, naj si znajo tudi brez slovenske duhovščine naznanjevati svoje uradne ure.

Koprivna. V tehle gorah, kjer so naši predniki iskali zavetja, se je za in med trdimi skalami ohranil še trden, veren in naroden rod. Pokazale so to volitve. Sicer so šli kmetje vselej vsi volit razun enega ali dveh morda, če jih je duhovnik klical; da so pa tudi sedaj, ko je bila splošna volitev, razun par nemarnežev šli vsi — 5 ur daleč — v vojsko za našo stranko, to je pa še posebno veselo. Celo 80 letni cerkovnik je obžaloval, da zavoljo boleznin in slabosti ni mogel iti. Pripomogel je k temu pač veliko shod pri Mežnarju, na katerem je gospod urednik Ekar kmetom jasno razložil rane našega časa, napačne politike, potrebe naše in težnje stranke. Ker ni bilo nič poročila, omenim, da je prvi shod bil napovedan na velikonočni ponedeljek. Zbralo se je silno veliko ljudstva, tudi iz soseščine, ali shod se ni vršil, ker je g. msng. Podgorc zbolel. Ker je ljudstvo pokazalo toliko zanimanja za politiko, je župnik sklical dva ljudska shoda, na katerih je sam govoril, politično društvo pa je napravilo volilni shod, za katerega je sicer prostorna Mežnarjeva hiša bila še premajhna. Gorjanci torej se tudi brigamo za svet, saj nas tarejo enake nadloge, kakor vas doli v polju. Sto močnih ljudi je v naši mali župniji manj za delo, kakor jih je bilo pred leti (otroci

pač ne ubežijo še, dokler niso za delo, ampak samo za rejo). Samo trije posestniki imajo še posle, drugi se morajo z malimi otroci sami siliti in mučiti, 12 leten fant je že hlapec (da potem ni več za rabo, ko bi moral biti najkrepkejši). 70 let star kmet, pol slep, ki je imel, ko je bil še sam mlad in krepak in so bile še hčere pri hiši, tri posle, zdaj nima nobenega, z bolno ženo in majhnimi otročki si mora pomagati sam, kakor more. Letos po binškošnih še ni imel vsejano, usmilila sta se ga vendar dva druga. Ni nam vse eno gorjancem, kaj se dela v Celovcu in na Dunaju; kaj se godi po svetu. Nismo topi in nemarni za blagor Avstrije, cerkve, našega naroda. Čutimo se enega duha in srca s slovensko krščansko stranko, s katero smo mi zmagali in katera je z nami zmagala. Oklenimo se bolj drug drugega. Korošec naj spozna in se oklene Korošca, spoznati se moramo bolj. „Štajerc“ pa naj le pusti Korošce.

Pliberška okolica. Klican k volitvi v Ljubuče stopa ob deroči Meži o rožnik Čičnik. Skrbno misli in preudarja, kaj bi danes „te črnim“ zagodel. Bog moj mili, nič dobrega mu ne pride na um. Prva ga sreča stara ženica. Oh, baba nerodna prinaša nesrečo, se Čičnik pojezi. Ko pride na vrh: „Oh, kaj tam na oglu hiše je, ki tako blišči se. To so „ti črni“ storili, da so „Grafenauerja“ tu gor nabili. To bo pa nekaj zame!“ Hitro skliče skupaj mož paragafe vse, če bi imel kateri kaj zoper to. Pride § 10. „Saj tudi ti nič kaj dobrega ne govoriš, najbolj pripraven se mi zdiš, Grafenauerja v malho stlačiti mi veliš.“ Saj vsak paragraf je kot kljuka kriv, se da tudi malo „pošravfati“. Ponosno je stopal Čičnik po cesti, plakate je trgal, v malho jih tlačil, paragafe „šravfal“, zraven pa študiral, kako bi zlikovce do ričeta spravil. Hitro, ko je minil za nemčurčke grozni „Sedan“, se je spravil Čičnik tičkov lovit, jih paragafe učil in jih z ričetom strašil. Ko je vse polovil in jih dobro počul, je oči kvišku povzdignil ter zraven veselo vzkliknil: „Hvala ti, lepa stara ženica, da si mi tak lepo srečo prinesla, da sem zagodel „tem črnim“ tako lepo!!!“ Jaz pa pravim: „Oh, ljubi moj Čičnik in vi paragrafi, kljuka krive, kaj ste vse naredili, da namesto tičkov teh, šel bo morda v Celovec čičat Čičnik sam.

Mižica. (Poštne razmere.) Če se drugače ne more nagajati „tem prokletim bindišarjem“, se pa porabi slavna c. kr. pošta v to. Zato najlepši dokaz mižiška pošta. Marsikateri delavec se je čudil, kako to, da ne dobiva redno „Mira“. Krivilo se je največkrat upravništvo našega lista, ali sedaj smo pa vendarle prišli na sled lumpariji, vsled katere naši naročniki niso dobivali lista. Pred seboj imamo cel kup ovojev, pod katerimi se je poslal list 11 naslovljencem, a na vseh teh ovojih je z isto pisavo napisano: „Retour Laibach, wird nicht angenommen“. In ti naslovljenci se pritožujejo, da lista ne dobivajo. Edino na dveh ovojih je napisana pripomba z drugo pisavo, najbrž otroško, dočim je v drugih slučajih popolnoma jasno, da je cela pripomba pisana na mižiški pošti, in sicer od poštno odpraviteljice Ottilie Spitaler same. To spričuje tudi njen podpis pod pripombo. Povemo torej tej frajlici, da naj vrši svojo službo, kakor je njena dolžnost, kajti mi nismo nikakor voljni, jemati njenih po hajlovstvu smrdečih eksperimentov z našim listom za šalo. C. kr. poštno in brzojavno ravnateljstvo v Gradcu ima prav krepka zdravila tudi za take kršiteljice postav in predpisov. Če tej frajlici ni všeč naš list, naj pa poskrbi, da pride drugam, kjer bo lahko med samimi sebi enakimi nadalje kuhala v svoji makovi glavici jezo proti Slovencem, v Mižici se ji lahko prigodi, da si jo s takimi stvarmi sama odkrhne. Zapomni naj si torej, da imamo tudi za izzivajoči „nežni“ spol pripravljeno pošteno šibo. Stvar seveda naznanimo ravnateljstvu. — Nadalje svetujemo tej „vzorni“ poštni odpraviteljici, da naj pove, kedaj ima u r a d n e u r e, da ne bo občinstvo zastoj hodilo na pošto. Pregled uradnih ur naj se nabije zunaj, da bodo ljudje vsaj vedeli, kedaj morejo oddajati pošiljatve in da se jih potem ne bo zavračalo, češ, sedaj, v zadnjem trenutku ne sprejemem.

Iz Možice. Ker sem pred kratkim zagledal v gostilni g. občinskega svetovalca I. I., kateri je vsenemec „giftno krot“, vzel sem jo takoj v roke, da jo malo pregledam, nakar vidim v njej dopis iz Možice. Ta dopis bil je pa tako lažnjiv, da ni vredno, da bi ga omenjal. Pa saj je dopisun ničvreden fantalin, kateri je že možškemu gospodu župniku grozil, da ga bo napadel. „Giftna krot“ zahaja tudi k gosp. županu, seve tudi nemcu. Čudimo se, da ta gospoda znata brati „giftno krot“. Vzdržujeta jo pa samo zato, da bi kmete napeljala na njuno liberalno

stranko. Slovenski in krščanski kmetje in delavci, varujte se takih prostorov, kjer vas hočejo zastropiti z „giftno krot“!

Vaš prijatelj.

Društveno gibanje.

Podljubelj. Vse člane in prijatelje naših društev vabimo na dan 23. junija popoldne h Kajzru. Govoril bo govornik iz Ljubljane. Kdor ima le količkaj priložnosti in časa, naj ne zamudi ugodnega trenutka in pridi. Veliko je delavcev, ki so na tihem naši somišljeniki, samo, boječi so malo. Kaj se boš bal! Niso požrli nas vas pa tudi ne bodo. Korajža je adut.

Letni občni zbor šentjakobske mlekarnice se vrši v nedeljo 23. junija popoldne, takoj po blagoslovu v „Narodnem domu“. O mlekarstvu bode predaval mlekarški nadzornik iz Ljubljane, gospod Jakob Legvart. K obilni udeležbi vabi načelništvo.

Dobrlavas. Katol. slov. izobraževalno društvo priredi 23. junija, to je na kresno nedeljo popoldne po blagoslovu točno ob 4. v Kokju pri Mežnarju mesečno zborovanje, združeno z ljudsko veselico. Prvikrat nastopijo domači igralci z igro „Trije tički“, ravnokotako domači tamburaški zbor. — Lepe pesmi bo prepeval mešani pevski zbor. — Vstopnina 30 vin. Preplačila se hvaležno sprejemajo. K obilni udeležbi vabi

o d b o r.

Občni zbor kršč.-soc. bralnega društva za Škocijan in okolico se je vršil v nedeljo, dne 9. junija pri Rušu. Po volitvi odbora in po poročilu o delovanju društva je govornik pojasnil v enournem govoru načela socialne demokracije glede kmečkega stanu. Socialna demokracija ve: dokler ne dobi zase del malih kmetov in kmetskih delavcev, ji ne bo mogoče v Avstriji priti do večine v državnem zboru. A socialna demokracija si dozda še ni na jasnem, ali naj se poteguje za zboljšanje samostojnega kmečkega stanu, ali naj pospešuje njegov propad. — Glavno njeno načelo, izrečeno po Kauckiju, Marksu in Engelsu je: Poljedelstvo naj prevzame cela država, tako da bi posamezni kmetje delali na polju kot zadružnik velike zadrage ter bi uživali kot deležniki dobiček od skupnega dela. — Kmetu se mora povdarjati vedno, da je propad samostojnega kmečkega stanu neizogiben: tako piše socialni demokrat Friderik Engels. Torej je vse tisto, kar socialna demokracija obljublja za povzdigo kmečkega stanu, samo pesek v oči, da dobijo glasove. To je pripoznal štajerski voditelj rdečkarjev. Narodna dekleta so nato zapela lepe pesni in s tem se je shod zaključil.

Vabilo. Kat. slov. pevsko in izobraževalno društvo „Peca“ v Možici priredi v nedeljo ob 3 pop., dne 16. junija 1907 svoj shod v svojih prostorih v župnišču. Spored: Razni govori, igre: „Pri gospodu“, igrajo dekleta. „Krčmar pri zvitem rogu“, igrajo fantje. Petje: mešan in moški zbor. Vstopnina: sedeži 60 v., stojišča 30 v. K obilni udeležbi vabimo odbor.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani naznanja tem potom, da so nekateri gg. in društva pozabili plačati poslani družbeni koledar 1907. Prosi se, da bi se ta znesek kmalu doposlal, ker potrebuje družba za narodno šolo mnogo denarja.

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani poslala je narodna tvrdka I. Perdan v Ljubljani prispevek od prodanih družbinih užigalic 1000 K. — To je uže drugi tisočak, katerega je družba letos od omenjene tvrdke dobila. Slovenci! Kupujte in zahtevajte v vseh trgovinah, trafikah itd. samo naše narodne užigalice!

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani naznanja tem potom na različna vprašanja, da Meškove razglednice razpošilja pisarna družbe sv. Cirila in Metoda sama — druge spomladanske pa glavni založnik gosp. I. Bonač v Ljubljani. — Slovenci, podpirajte to podjetje! Kupujte in zahtevajte povsod le Ciril-Metodove razglednice! — Vsem naročnikom nabiralnikov se uljudno naznanja, da družba nima sedaj v zalogi nabiralnikov, naroči pa novih prav kmalu in prav je, da se vsi tisti gostilničarji itd., ki imate javne prostore, po katerih se zbirajo naši rodoljubi, oglasite za nje in družba bode nabiralnikov tudi v tej množini oskrbela. — Stari nabiralniki pa še tu in tam tiče v zaprašenih kotih sami, zaprašeni in puščate jih brez dela in pustite, da ne vrše svoje naloge naši družbi v gmotni prospeli! Na dan ž njimi!

Organizacija poštarjev, poštnih oficijantov in aspirantov. Pretekli teden sklical je osrednji odbor poštnih oficijantov in aspirantov shod na Dunaj v prostore hotela „Post“. Pozivu so se

odzvali skoraj vsi deželni in krajni odbori. Vsled tega je bilo obiskano zborovanje po zastopnikih cele Avstrije prav močno. Obenem so pristopila češka društva, katera so imela dosedaj svoj osrednji odbor v Pragi. Dosegel se je lep, nepričakovan uspeh. Navzoči zastopniki osrednjega odbora poštarjev so bili pooblašeni izjaviti, da so pripravljene v slučaju sporazumljenja se združiti v eden osrednji odbor. — Sklenilo se je po daljši razpravi, postopati skupno. — Nova organizacija, v kateri bodo odslej združeni vsi poštarji, oficijanti in aspiranti cele Avstrije, sprejela je enoglasno načrt organizacije, sestavo zakona o uravnavi službenih razmer ter se za slučaj strahovanj zastopništva naših stanovskih zanimanj izrekla popolnoma skupna. V kratkem priredi osrednji odbor organizatorični shod v Ljubljani. Kakor je razvidno iz načrta, kateri se iz taktičnih vzrokov sedaj še ne objavi, želeli bi bilo, da se tega poziva udeleže vsa društva in krajni odbori poštarjev, oficijantov in aspirantov kranjske, koroške, spodnještajerske, goriške in istrske dežele po svojih zastopnikih.

Dopisi.

Mesečni shod celovškega delavskega društva se je vršil zadnjo soboto, dne 8. junija, ob srednji udeležbi pri Cavniku. Prvi govornik g. Jug je povdarjal, da se je treba na podlagi izkušnej pridobljenih pri volitvah pripravljati na prihodnje volitve stem, da se napravi natančen organizacijski načrt, za vse slovenske sloje v Celovcu. Treba bo v to svrhu sestaviti polagoma natančen imenik vseh Slovencev. Drugi govornik je razpravljal o ženskem vprašanju. — Žensko vprašanje obstoji v tem, da se natančno prevdari: naj se socialno, gospodarsko in politično stališče, ki ga je doslej deloma po vkoreninjenih navadah, deloma po postavah zavzelo žensko, spremeni ali ne. 1.) Velika industrija je speljala žensko v mesto in tovarno, torej obstoji socialno in gospodarsko vprašanje za ženske, ker tam isto in še več trpi kot moški delavec. 2.) Povdarjenje vsestranske svobode človeka po višjih šolah, knjigah in društvih, je vzbudilo spečo hidro ženske socialdemokracije. „Erfurter-Program“ nemških rdečkarjev in dunajski program avstrijskih rdečkarjev (1901) zahteva za vse 20 letne osebe o b e h spolov splošno volilno pravico. Splošna volilna pravica pa zahteva izobrazbo, toréj naj se ženskam odprejo vse šole. Ista socialdemokracija zahteva popolnoma s v o b o d n o zakonsko zvezo, ter enakopravnost moža in ženske v tem smislu, da se ženska bori sama za svoj kruh ter ni podložna možu, njuna zveza bi torej edino le spolna bila. — Krščansko naziranje smatra žensko v prvi vrsti poklicano za družinsko vzgajo. Torej v vseh časih, v vseh krajih se mora vzgoja deklet na to pri vsaki ženski lahko nastopivo dolžnost ozirati. Ker je pa n. pr. samo na Nemškem 50% žentva, ki si mora samo kruh priboriti, je treba žentvu odpreti različne stroke. — Zato naj se ženske posvetijo takozvanim prostim poklicem zdravništvu, industriji in obrti kot knjigovodkinje i. t. d. Socijolog Katrein svetuje: naj se ženskam kar otvorijo vseučilišča. A za politično ravnopravnost se nikakor ne moremo vneti. Itak zakon ni navadna spolna zveza, ampak od Boga izmišljena in vstanovljena vez, ki jedini duhove in telesi v najintimnejšo neločljivo enoto, kateri je mož glava, žena pa telo. — Tamburaši so svirali nenavadno dobro.

Ukve. (O b č i n s k a v o l i t e v.) Bralci „Mira“ se bodo pač čudili, da pišemo o izidu občinskih volitev šele po preteku pol leta. Kakor navadno, se je nam delala krivica tudi pri volitvi v občinsko zastopstvo. In da javnost ne bo mislila ali morda vprašala, zakaj se mi slabih naših občinskih zastopnikov ne iznebimo, smo primorani tudi v tej zadevi brezobzirno vse obelodaniti. Občinske volitve so se vršile pred Božičem 1. 1906. Naš župan Franc Ehrlich je vpisal v prvi volilni razred kot volilca Jožefa Ehrlich, trgovca v Trbižu, ki od 30. decembra 1905 ni več v Ukvah davkoplačevalec. Ravno tako župnika Matevžiča kot župnika dvakrat. Izpustil pa je davkoplačevalce prvega razreda Boštjana Erat in Gregorja Kanduč. Ker se je našemu župniku pripoznalo toliko glasov v prvem volilnem razredu, nismo hoteli proti zgoraj omenjeni nepravilnosti ugovarjati. Naše delovanje pri tej volitvi je bilo, da pridobimo za naše pristaše — može, ki svojih rok niso umazali na občinskem premoženju, kolikor mogoče veliko glasov, kar se je nam tudi posrečilo, kajti lepa večina Ukljanov ni glasovala za sedanje občinske zastopnike. Ker je državnozborna volitev dokazala, da je v Ukvah žalibog lepo število izdajalcev svojega na-

roda, torej nemčurjev, je nam na podlagi tega tudi tahko dokazati, da so možje, ki se smatrajo za Slovence in celo za zavedne katoličane, podpirali te izdajalce, da, zanje tudi agitirali. V prvi vrsti obsodimo nastop našega gospoda župnika, Val. Matevžiča. On je opustil šolo in agitiral po Ovčji vasi za župana Ehrlaha in njegove pristaše od hiše do hiše. Gospod župnik, ali Vam niso bile znane nepravilnosti, ki jih dela Ehrlah s pomočjo deželnega odbora, dež. šolskega sveta in okrajnega glavarja Šusterja v Beljaku? Niste opazili kot edini pisanja in branja zmožni mož v občinskem odboru, da gospodari sedanji občinski odbor v škodo davkoplačevalcev z občinskim premoženjem in je gospodaril že prej v našo škodo? Gospod župnik, Vi sami ste pripoznali, da ste ravnali krivo, da ste zagovarjali nadučitelja Kovača pred Palom, Vam je stranka znana, ki jemlje v varstvo Kovača in njegove nepravilnosti in za to stranko ste se Vi potegovali! Vi se pa niste potegnili samo za to stranko, ampak ste pomagali tudi tem umazanim ljudem in ste pomagali preganjati še nas in od nas v našo pomoč najete ljudi, ki hočejo braniti naše pravice in naše premoženje. Gospod župnik! Kakor nepristranskega smo Vas imeli v Vašem nastopu proti Kovaču, ravno tako pristranskega Vas imamo pa zdaj v Vašem nastopu za škoditelje našega blagostanja. Ako drugače ne uvidite, kaj ste delali in kaj še delate, ko jemljete v varstvo take ljudi, morda uvidite to takrat, ko držite pred nami v rokah Najsvetejše! Vi ste delali na to, da ste ostali Vi in Vaši možje v občinskem zastopstvu. Vaša dolžnost je torej, da popravite, kar ste zakrivali s svojim nastopom. Ako bi bili Vi obdržali svojih 5 glasov v drugem razredu zase in opustili agitiranje za županove pristaše, bi propadli ti ljudje pri volitvi v drugem razredu in gotovo bi bil v zadevi soseskega gospodarstva mir v Ukvah. Ako omenimo pri tej priliki agitacijo posestnika Janeza Ehrlaha v Ovčji vasi in poštarja v Žabnicah, kakor tudi njegovega sina Rudolfa v Ovčji vasi, moramo se pač ozirati na to, da so tukaj stvari vmes, ki zahtevajo, da se vzdrži družina Franca Ehrlah v Ukvah na krmilu, kajti stari Lukič je pel:

Burgarmastr je pač včas pr šiše,
pvačile so včas ki više.
Je prvo, da Učane z burgarmastrom držo,
k jija zastonj našo bvago.

Daklir sma mi pri gmajnde gaspadarje,
ste Ukljane ki naše kravarje.
Mi vam dktirama fan omtswegn,
zato kje pr naši šiše včas žegn.

Učane sma dale burgarmastru vse štíme,
da rjiže z Ukljanu rimne mpa žime,
da ji ukušk frmegn, mpa plje
Ukljanom kri,
da tak za naš dogo v Ukvah žbi.

Ukuška nohbaršoft.

Velikovec. Kakor za celi naš velikovski sodni okraj, tako je posebno še za našo mestno občino bila zadnja državnozborna volitev pomenljiv pojav našega narodnega probujanja. Nadejali smo se sicer, da bo naš kandidat g. Ellersdorfer pri nas dobil 40 do 50 glasov ali dobil jih je pri prvi volitvi celo 60 glasov. Od teh jih je bilo 35 iz Št. Ruperta, 25 pa iz mesta. Nova volilna postava je naše ljudstvo pomladila, navdušeni so šli posebno volilci iz delavskih krajev k volitvi. Priznati se pa mora, da je bilo to pot naše delo nekoliko olajšano, ker nasprotni kandidat Nagele pri našem slovenskem ljudstvu ni priljubljen, tudi ni bilo to pot pritiska od gospode na mestnem rotovžu. Zakaj Nagele ni bil oficijelni kandidat naših mestnih nemško-nacijonalnih voditeljev, ampak samo kandidat bauernbunda in učiteljstva. Odkar je namreč lani Nagele o priliki shoda v mestni telovadnici tako napadel županovo stranko, vladale so ves čas zelo napete razmere nad njim in nad na našem rotovžu vladajočo gospodo. Ker se je pri obeh volitvah pri nas oddalo tudi nekaj praznih glasovnic, tedaj se sodi, da so iste bile oddane od naše rotovške gospode, ki je hotela na ta način pokazati, da Nageleta ne mara. Ta volitev je sploh tudi pokazala, da ima mestna gospoda le jako dvomljivo večino. Ko smo videli kot volilce nastopati po večini slovenske delavce, gostače in hlapce, mislili smo si morali, da se nahajamo v kaki krmečki občini na hribih, ne pa v mestu Velikovcu. Seveda ta del našega naroda dozdej še nismo organizovali, tako so tedaj ti slovenski volilci prignani od Nageletovih priganjačev tvorili še nemškona-cijonalno večino. Ta volitev je tako tudi najsijaj-niše dokazala, da Velikovec ni nemško mesto. Da je naša slovenska stranka tudi v mestu častno število glasov dobila, to je preveseli sad našega

slovenskega izobraževalnega društva. Po tem potu je treba z vso odločnostjo delo narodne probeje nadaljevati, potem se bo gotovo število slovenskih glasov pri vsaki volitvi povečalo. Prva volitev je bila zelo mirna, drugače ožja volitev. Nasprotni stranki je šlo pri tej priliki za njeno politično življenje. Ves nasprotni rogovilni aparat je delal s polno paro, nasprotnih rogoviležev na kolesih je kar mrgolelo. Posebno so se odlikovali znani hajlovci kovač Pogačnik, pisar Magnet in sedlar Alleman Kakor hudič na dušo, tako so prežali na vseh oglih in kotih na dohajajoče volilce. S hinavsko prijaznostjo in pod pretvezo, da jim hočejo samo glasovnice pri komisiji oskrbeti, so si izposlovali od volilcev poverilnice in tako so imeli priliko na glasovnice ime nasprotnega kandidata zapisati. Volilce, ki niso marali volitve se udeležiti, so celo z voznikom pripeljali na volišče. Tako se ni čuditi, da se je posrečilo nasprotnikom tudi nekaj neizkušenih našincev preslepiti in smo mi izgubili pri ožji volitvi osem glasov, ali ogromna večina našincev je ostala tudi vkljub vsem nasprotnim spletkarijam trdna. Slava jim! Rdečkarji, ki so se pri prvi volitvi kar cedili same prijaznosti do nas, so postali figo može in so pri ožji volitvi oddali svoje glasove nasprotni poprej od njih tako sovraženi stranki. Zvečer ob šesti uri je jelo pokati ob mestnem nasipu; takoj je bilo nam jasno, da je zmagal Nagele. Da, šel bo Nagele na Dunaj, ali prikrevljaj bo v državni zbor le s pomočjo rdečih bergel. Kajpada so slavili nasprotniki svojo zmago zvečer z bakljado, ki so je novoizvoljenemu poslancu napravili in s stocenju 18, po drugi trditvi celo 24 sodčkov „fraj-pira“, s kojim so v Stersvitovi gostilni pogaševali v pozno noč silno žejo volilcev in volilskih priganjačev. O polnoči je vskipelo po nezmernem vžitju „frajpira“ vzbujeno navdušnje do vrhunca in šla je neka nasprotna tolpa, ker se jim v mestu ni zdelo varno, razgrajaj v Št. Rupert. Najpoprej so se lotili zidanega obcestnega križa tik „Narodne šole“ in odtrgali deloma okrog istega napravljeno leseno ograjo. Potem so poškodovali železno ograjo „Narodne šole“ in končno so med huronskim kričanjem „heil Nagele“ kamenjevali šentrupersko župnišče. Na take tolovske pristaše, katerim še obcestni križ ni dosti svet, sme Nagele res ponosen biti.

Podsinnjavas. Samo na nevednost naših odbornikov je menda stavil Pepček, ko je v nedeljo do zdaj še slovenski občini Svetna vas nameraval zadati zadnji, pa smrtni udarec. Na hvalo mu je nož spodletel. Ho, Pepček, niso iz repe naši možakarji, ne, mi že vemo, kdo za nas dela in brani naše pravice. Take može bomo volili tudi zanaprej. Spodletelo ti je vse zabavljanje in pisarjenje proti slovenskemu odboru, spodletela „prodaja“ tiste njive na razne učitelje, notarje, geometre, knjigovodje itd., ki imajo sicer njivo zapisano na se, v resnici pa jo obdeluješ Pepček ti, uvidel si, da boš nazadnje le moral podleči, in segel si po zadnji pomoči in dal si sam povišati dohodninski davek od 24 na 180 K, da bi se moglo reči, Pepček plačuje deseti del vsega davka, ki ga plačuje občina Svetna vas, in bi imel v občini — virilni glas. Zastonj sem ugibal, od kod naenkrat toliko dohodkov. Opekarna je slaba in porušena, kakor prej, da še 1000 „ciglov“ ne napravi več kot prejšnja leta, sode pa tudi ni več sfabriciral, ker ni imel glažov, in vendar 156 K dohodninskega davka več na leto. Težko je verjeti da bi c. k. davčni urad sam iz sebe svojem u-p-n-i-k-u v toliko povišal indirektni davek, ko so vendar natančno poučeni, koliko Pepček premore, zato se moram vdati skoraj neverjetni resnici, da je Pepček prosil sam za povišanje dohodninskega davka, da bi z njegovo pomočjo (torej z indirektnim davkom) prišel do virilnosti. Kot vzrok je seveda navedel večje dohodke, nego jih je do zdaj pri njem slutila c. k. davkarija. V resnici pa lanko leto od nikoder ni prejemal večjih dohodkov, kakor se je to zgodilo prejšnja leta, še zmanjšali so se mu, ker je le malokdo hotel piti njegovo slabo in večkrat še sila nesnažno vodo in sifon. Dohodki so bili torej vedno enako veliki, in vendar je bil Pepček tih, kar pomenja, da je ali celih 8 let zamolčeval svoje prave dohodke in tako državo ogoljufal za nekaj več kot 1250 K ali pa se je zlagal zdaj, da bi mu povišali davek in bi on protipostavno prišel do virilnosti, en nemškutarški namestnik pa v občinski odbor, da bi tako šteli en glas več, preperečili izvolitev častnih občanov in vsako delo slovenskih odbornikov. Če je resnica prvo, država zaradi Pepčka ne sme trpeti škode, kakor vsak, tako naj tudi on poplača, kar ji je skozi 8 let pritrgal. Vi pa volilci občine Svetnavas, spreglejte vendar enkrat,

odprite oči in glejte, po kakih pripomočkih sega ta človek, samo da uniči Slovence, samo da ga politično ubije. Še je čas, da se vzdignete in se ofresete nadležnih muh in pokažete, da ste zavedni Slovenci, ki imajo kruh za prijatelja, a kamen v skledi za svojega sovražnika.

Prevalje. V 71. številki „Lindwurmzeitung-e“ se je neki dopisun iz Prevalj spravil na mojo osebo in me „neusmiljeno“ strgal kot hujskača, političnega fanatika i. t. d. Dobro vem, v kateri javni hiši se je skuhal ta dopis, ki je poln laži in neutemeljenih predbacivanj. Laž je, da rujem in hujskam zoper Nemce; poštenega Nemca spoštujem, pač se pa bom vselej odločno bojeval zoper nemčurje, nesramne izdajice svojega naroda, kakršnih je v Prevaljah dosti. Dopisnik mi očita, da sem v občinski pisarni gregledaval volilni imenik, in se zraven obnašal nespodobno, da sem „nespodobno“ brskal po aktih in imenoval občinske organe suroveže. Grda laž je, da bi se bil dotaknil drugega akta kakor pa volilnega imenika in pojasnila volilne postave, došlega od okr. glavarstva, katero mi je pa tajnik sam dal v roke. Rad bi vedel, kateri so bili imenovani drugi akti. Da so pa gotovi občinski organi res surovega obnašanja, to se je pokazalo očitno v ponedeljek dne 27. majnika, ko sem imel opraviti v občinski pisarni. Brez najmanjšega povoda me je tam prav pobalinsko nahrulil občinski sluga in me na nečuvno surov način dolžil nekega dopisa v „Miru“. Ne vem, kaj bi se zgodilo, ko bi župan ne stopil vmes. Za slovo pa, ko sem odhajal, kričal je še nato tajnik za menoj kakšen paglavlec na cesti. Prepričal sem se tedaj, da meni nikakor ni varno iti samemu v občinsko pisarno. Gospodje, kaj pa je to drugo kakor surovost in sicer v najslabšem pomenu besede. Ali se mogoče pri vas začinja surovost še le tedaj, ko človek že mrzel obleži pod smrtnim udarcem svojega nasprotnika? G. Pušnjak in Rosenzopf, ali si upata popisani dogodek v ponedeljek tudi tajiti? Da bi jaz na dan volitev hotel revidirati glasovnice gg. Diete in Lube, je laž. Sploh z zadnjima dvema nisem imel nikoli opraviti. Dopisnik mi šteje skoro v greh, da sem popravljal glasovnice, prečrtal kandidata Kristana in zapisal Grafenauerja. Koliko grehov so potem kaj naredili naši sociji, ki so nam še čez 20 glasovnic odtegnili, prečrtali Grafenauerja in zapisali Kristana. Seveda je vse, kar storijo „ti črni“, pač le črno, kar pa učinijo „ti beli in rdeči“, je vse sama svetost in nedolžnost. Obžalujem samo, da nisem še več glasovnic popravil na ta način. Da je pa res, da je v današnjih razmerah vera v nevarnosti in da zna priti tudi pri nas do francoskih razmer, o tem priča dovolj tudi ustanovitev „svobodne šole“ v Prevaljah. In ako hočete g. dopisunček še jasnejših dokazov v tej zadevi, pridite sami enkrat k meni na oseben pogovor v mojo sobo, če ste sploh še kaj dovetni za kako pametno besedo. Cel dopis ni nič drugega kakor izliv onemogle jeze v volilnem boju propadlega nasprotnika nad eno osebo. Smešno je, kako proti koncu dopisun milo prosi milostlj. g. knezoškofa, da bi ga vendar rešil tega zla, kaplana. Pa mislim, da bo ostalo to samo pobožna želja. Iz srca si želim namreč in upam, da še ta „nadloga“ ne bo šla tako kmalu iz Prevalj.

J a n e z S e k o l, kaplan.

Književnost in umetnost.

Novo muzikalije „Glasbene Matice“. Lev-tos je že v drugič izdala „Glasbena Matica“ - Ljubljani nove muzikalije, in sicer XXXIV. zvezek zborovskih partitur, obsegajoč „14 moških in mešanih zborov, uredil Matej Hubad“. Vsebina, ki je na 44. straneh velike četvorke, obsega: Št. 1. Stjevan St. Mokranjac: Kozar, mešan zbor, št. 2. dr. Gustav Ipavec: Našegore, mešan zbor z baritonskim samospévom, št. 3. Emil Adamič: Deklica in ptič, mešan zbor, št. 4. Fran Serafin Vilhar: Na Ozlju-gradu, moški zbor s sopranskim in baritonskim samospévom, št. 5. Alojzij Sachs: Idila, moški zbor, št. 6. Karel Bendl: Svoji k svojim, moški zbor s čveterospévom, št. 7. Vladimir Stahuljak: Zakaj mene češ? moški zbor, št. 8. dr. Anton Schwab: Vinska, moški zbor, št. 9. dr. Anton Schwab: Usehli cvet, moški zbor, št. 10. dr. Anton Schwab: Izgubljeni cvet, moški zbor, št. 11. dr. Gustav Ipavec: Brodar, moški zbor, št. 12. dr. Gustav Ipavec: Planinec, moški zbor, št. 13. Staniko Premrl: Slovenska zgodovina,

moški zbor s čveterospevom, št. 14. I v a n p l.
Z a j c: D i j a š k a, moški zbor. Cena 6 K, za
člane „Glasbene Matice“ 4 K.

Gospodarske stvari.

Prva češka splošna delniška družba za zavarovanje na življenje v Pragi. Sedmi redni občni zbor delničarjev, ki se je vršil dne 24. aprila ob navzočnosti 33 delničarjev, imajočih 225 glasov in zastopajočih nadaljnjih 2313 glasov, je podal dokaz o zadovoljivem delovanju v minoletem letu te, sicer mlade, vendar prav uspešno razvijajoče se delniške družbe. Zavodu je bilo podanih, glasom poslovnega poročila o minoletem letu, 2640 ponudb za 10,441.322 K zavarovane svote in za 533.36 K zavarovane rente, od katerih je izstavil 1814 zavarov. listin za 7,714.222.19 K zavarovane svote in za 533.36 K zavar. rente. — Skupna zavarovalna svota je znašala do konca 1. 1906 K 21,671.511.07, mej tem ko znašajo tozadevne zavarovalnine že 932.544.40 K na leto! Iz tega, zelo znatnega naraščaja, ki ga izkazuje zavod vsako leto, je jasno razvidno, da ima zavod jako trdno organizacijo, ki varuje družbine koristi v vsakem oziru in katera se brani z lahkoto in prav uspešno pred različnimi činitelji, ki rušijo zavarovanja prav radi posebno pri mladih zavodih. Ako dokazuje že ta neprecenljiva okolnost, kako previdno je družbino vodstvo, nam potrjuje to okolnost še bolj jako mala umrljivost pri tem zavodu, katera pada od leta do leta in postaja od leta do leta ugodnejša. V minoletem letu je bilo naznanjeno zavodu samo 25 slučajev smrti in znaša škoda le 101.000 K, ta znesek zaostaja daleč za onim, ki ga je bilo pričakovati. Premoženjsko stanje tega zavoda je postalo prav izvanredno ugodno vsled dobro izvršene reorganizacije. Razven rezerv za zavarovalnine in škode, ki so že dosegle znatno svoto od kron 1,656.470.07, ima zavod še na razpolaganje varnostne zaklade v delniški glavnici, vplačane v gotovini v znesku K 2,000.000, v glavnični rezervi, znašajoči K 652.216, v kurzni rezervi, znašajoči K 81.185.33 in vsi ti zakladi so naloženi v pupilarno varnih vrednostih. Tu se jasno prikazuje upravništveno prizadevanje, ustvariti si zdrav in bogato založen zavod! Zborovanje je otvoril predsednik gosp. dr. T o n d e r in ko je prebral ravnatelj Kahler poslovno poročilo, je odgovarjal na stavljeni mu vprašanja. Iz dobička v minuletem letu je bila predlagana 4 odstotna dividenda, katero je občni zbor potrdil tak, da plača za kupone starih delnic po 8 K, za kupone novih delnic pa po 2 K, ker participirajo poslednje na dobičku le od 1. oktobra do 31. decembra. — Odstopajoči upravni svetnik, gosp. K o h o u t, in člani revizijskega sveta so bili nespremenjeno izvoljeni tudi za naprej. Delničar ces. svetnik T i c h y se je nato zahvalil upravnemu svetu za dosedanje previdno in energično vodstvo. Predsednik dr. T o n d e r je odgovoril, da upa, da so sedaj premagane vse težave, ki so bile na potu razvoja tega mladega domačega podjetja tako, da bo moglo razvijati upravništvo uspešno vse svoje moči vsestransko, dosežajoč na ta način še boljše vspehe nego do sedaj. To ne bo samo v korist tega vsekakor edinega domačega delniškega zavoda, ampak tudi na korist mnogobrojnih tukajšnjih delničarjev.

Razne stvari.

Avstrijski častnik prijet radi ogleduštva. Iz Vidma poročajo, da je italijanska finančna straža prijela pri utrdbi Chiusaforte avstrijskega mornariškega poročnika, ko je ta ravno hotel fotografirati dve utrdbi nad Chiusaforte.

Aretirana smrt. Neki v požunski stolici stanujoči ženski je poslal njen mož iz Amerike 400 kron, ki jih je vložila v hranilnico. Prihodnji dan je hotela zopet dvigniti denar, češ, da se ji je prikazala po noči smrt, ki ji je zagrozila, da jo vzame seboj, ako ji ne izroči denarja. Orožništvu se je pa zdela smrt tako sumljiva, da jo je „aretirala“, ko je prišla po denar. V smrt se je preoblekel krajevni sodnik.

Mladeniški izlet na sv. Višarje. Delavsko društvo v Celovcu namerava posetiti 6. in 7. julija najslavnejšo koroško romarsko pot, sv. Višarje in sicer 7. julija. — Vabi ob enem celo koroško slovensko mladino k soudeležbi. Bržkone se bodo izposlovale nižane cene na železnici. Natančen načrt bo pozneje objavljen. Koroški fantje, pridite v velikem številu. Na Višarjah se priredi — po cerkvenem opravilu — mladeniški shod.

Duhovnikovo truplo v kovčegu. Iz New-Yorka poročajo: 2 Grka sta v nekem tukajšnjem hotelu najela sobo. Kmalu sta zapustila hotel in pustila v sobi velik kovčeg. Ko je policija kovčeg odprla, našla je v njem grozno razmesarjeno truplo armenskega duhovnika Kasprja. Zdravniki so izjavili, da je Kaspr še živel, ko so ga zaprli v kovčeg.

Harmonium se prodaja po prav ugodni ceni.

Več se izve pri J. ILGOVC-U, organistu v Dobrlivasi na Koroškem.

Kdor hoče eleganten, zanesljiv in trpežen bicikelj, naj si kupi najboljši izdelek v monarhiji

in to je
marka

„Waffenrad“.

Zastop za okraje Pliberk, Slovenjgradec, Šoštanj in Marenberg ima Anton Poplas v Spodnjem Dravogradu na Koroškem.

Ceniki zastoj in prosti poštnine.

Proda se posestvo na Glincah

pri Ljubljani zaradi bolezni pod jako ugodnimi pogoji. V hiši je nad 50 let obstoječa gostilna z velikim senčnatim vrtom in z vrtom za sočivje. — Zraven je velika vinska klet, pripravna za kakega vinskega trgovca, in veliko skladišče pripravno za vsako trgovino. — Naslov posestnika se izve pri upravništvu „Mira“.

Vsem, ki se čutijo
opešane in oslabele,

so nervozni in brez energije, daje
Sanatogen

nov življenski pogum in življensko moč. Več kot 5000 profesorjev ga sijajno priporoča. Dobiva se v lekarnah in drogerijah. Brošurice razpošilja zastoj in poštnine prosto Bauer & Cie, Berlin SW 48, in glavno zastopstvo

G. Brady, Dunaj I.

Za posekat se prodaja približno 5 oralov

gozda

srednje debelosti. Več se izve v Šmarjeti nad Pliberkom, h. št. 6.

Vajenca

za pekovski obrt, starega od 14 let naprej, sprejme takoj

Albin Hauptman,
Jesenice, Gorenjsko.

Postavno zavarovanoj

Vsako ponarejanje kaznivo!

Allein echter Balsam
aus der Schutzengel-Apothek
des
A. Thierry in Pregrada
bei Reihitsch-Sauerbrunn.

Edino pristen je
Thierry-jev balzam

z zeleno znamko „redovnica“. Cena 12 majhnih ali 6 dvojnatih steklenic ali 1 velika specialna steklenica s patent. zamaškom K 5.—

Thierry-jevo centifolijsko mazilo proti vsem še tako starim ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in oteklinami vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3-60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej.

Obe domači sredstvi sta povsod znani in slovita kot najboljši.

Naročila se naslavljajo na:

Lekarnar **A. Thierry** v Pregradi pri Rogaški Slatini.

Brošura s tisoči originalnih pisem gratis in franco. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah in medicinskih drogerijah.

Kolomaz je dobiti
Karbolinej
Olje za stroje najceneje
Mast za usnje
Strešni klej pri
Strešni lak

Ferdinandu Schellander,

trgovcu z oljnatimi barvami, lakom in klejem
v Celovcu, Šolske ulice št. 1.

**Steckenpferd-
Lilijsko mlečno milo**

izdelek

Bergmanna in dr., Draždane in Dečin ob L.,

je in ostane, kakor kažejo vsak dan prihajajoča priznanja, najboljšo učinkujočo lečilno milo za pegavost ter pridobitev in ohranitev nežne, mehke kože in rožičaste polti. — Dobiva se komad po 80 vinarjev v vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah, trgovinah z milom in brivnicah.

Lovske puške

vseh sestav, priznано delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Peter Wernig,

c. kr. dvorni izdelovatelj orožja v Borovljah, Koroško.
Ceniki brezplačno in poštnine prosto.

Obred ob tem izvrstno uspevajo in ne trpe na motenju prebavljanja.

Se obnaša izvrstno ob bljuvanju, črevesnem kataru, driski itd.

Priporoča jo na tisoče domačih in inozemskih zdravnikov.

Najboljše živilo za zdrave in na želodcu bolne otroke.

Na prodaj po lekarnah in drogerijah.

Tvornica diet. živil R. Kufeke, Dunaj L. in Bergedorf-Hamburg.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 2,000.000.

Denarne vloge obrestujemo po

4 1/2 %

od dne vloge do dne vzdiga.

➔ Kolodvorska cesta št. 27. ➔

Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone. Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavicije. Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnica v Spljetu.

Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobitek 300.000 frankov. Na mesečno vplačevanje po K 8.— za komad.

Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobitek K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10.— za komad.

Prodaja vsih vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kuran.